

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE LINGVISTICĂ „IORGU IORDAN – AL. ROSETTI”

Raport de consultanță privind îndrumarea, coordonarea și analizarea monitorizărilor efectuate de direcția de specialitate din cadrul Consiliului Național al Audiovizualului cu privire la calitatea limbii române folosite în audiovizual

**REZULTATELE MONITORIZĂRII POSTURILOR DE RADIO ȘI TELEVIZIUNE
în luna septembrie 2008**

În luna septembrie 2008, au fost monitorizate (de către echipa alcătuită din Blanca Croitor, Adina Dragomirescu, Carmen Mîrzea Vasile, Isabela Nedelcu, Alexandru Nicolae, Irina Nicula, coordonatori Marina Rădulescu Sala și Rodica Zafiu) aceleași posturi ca în lunile martie și mai 2008 – 6 posturi de radio (**Radio România Actualități, Europa FM, Radio InfoPro, Radio România Cultural, Radio Antena Satelor și Radio Guerrilla**) și 12 posturi de televiziune (**TVR 1, Antena 1, Pro TV, Realitatea TV, Prima TV, TVR 2, TVR Cultural, Național TV, Antena 3, B1 TV, OTV și N24**). Alegerea acestora s-a făcut la începutul anului în funcție de mai mulți factori (audiență, acoperire națională, pondere a emisiunilor informative și de dezbateri, asumarea unui rol cultural și educativ) și a fost păstrată până la sfârșit pentru a permite comparațiile și analiza evoluției în timp.

S-au efectuat, ca și în celelalte două runde din acest an, 330 de ore de monitorizare, urmărindu-se în primul rând transmisiunile de la ore de vârf, emisiunile de știri și dezbateri. Au fost, ca întotdeauna, monitorizate sub aspect lingvistic doar intervențiile verbale și mesajele scrise (titrări, crawluri) pentru care își asumă responsabilitatea redactorii și colaboratorii posturilor respective, nu și secvențele verbale aparținând invitaților în studio.

Având în vedere faptul că nu toate observațiile lingvistice se plasează la același nivel într-o ierarhie a abaterilor de la corectitudinea limbii, am păstrat principiul din perioadele precedente, separând erorile elementare, clare, indiscutabile, care pot fi verificate cu ușurință cu ajutorul instrumentelor normative existente (DOOM, gramatici), de cele care pur accidentale sau în cazul cărora sunt posibile controverse (și chiar oscilații ale normelor), de tipul: variante neliterare, variante care, deși nu sunt acceptate de DOOM, sunt înregistrate în DEX, bâlbâieli, repetiții, cacofonii, clișee, stridențe de registru stilistic. Astfel, am disociat rezultatele monitorizării în *tabelele de erori pentru fiecare post monitorizat* (însoțite, ca și până acum, de indicarea formei corecte) și *recomandări* (la fel de importante, din punctul nostru de vedere, dar mai greu încadrabile într-o regulă explicită). Vom insista, ca de obicei, asupra *erorilor elementare, unanim recunoscute ca atare de specialiști* și considerate semne ale lipsei de educație și de cultură; lista lor completă este cuprinsă în tabelele anexate Raportului.

I. Grafie, punctuație, pronunțare

1. Grafie

1.1. Continuă să apară în titluri sau pe crawl o greșeală foarte gravă: scrierea greșită cu unu, doi sau trei *-i*, la finalul cuvântului. Această greșeală afectează:

(a) substantivele masculine la plural, articulate cu articolul hotărât *-i* sau nearticulate: „Da, **copii** vin la școală!” (Antena 1, 17.IX) – corect: *copiii*; „Artist cu **nervii**” (Național TV, 12.IX) – corect: *nervi*;

(b) formele verbale terminate în *-i*: „să **fi** învingător” (Prima TV, 1.IX) – corect: *fii*; „Cum să mă **apropi**?” (Prima TV, 18.IX) – corect: *apropii*.

1.2. La fel de grave, cu atât mai mult cu cât pot fi îndreptate cu un efort minim, prin simpla verificare, sunt neglijențele care apar în textele scrise pe crawl, pe titraj/subtitraj sau afișate pe ecran.

Din această categorie, cel mai frecvent am înregistrat lipsa diacriticelor, consecventă pe crawl-ul postului OTV și accidentală la celelalte posturi de televiziune monitorizate (pentru exemple, a se vedea tabelele de monitorizare). În aceeași categorie se încadrează și folosirea foarte frecventă a altor tipuri de ghilimele decât cele românești („”).

Greșelile „de literă” sunt:

(a) simple accidente de tastare: „**Finalda** – Germania 3–3” (Antena 1, 11.IX) – corect: *Finlanda*; „Margareta **Păslaru**” (Antena 1, 16.IX) – corect: *Pâslaru*; „Mădălina Sârbu **Repor**” (Antena 3, 9.IX) – corect: *reporter*; „**Spranțe** pentru Euro” (B1 TV, 8.IX) – corect: *speranțe*; „**Administația** prezidențială” (B1 TV, 9.IX) – corect: *administrația*; „**Temenul** stabilit inițial” (B1 TV, 9.IX) – corect: *termenul*; „**Probeleme** de efectiv!” (Național TV, 8.IX) – corect: *probleme*; „Atac forte, **apare slaba**” (Național TV, 15.IX) – corect: *apărare slabă*; „**Flimul** catastrofei” (Național TV, 19.IX) – corect: *filmul*; „**Politiistul** a tras trei focuri” (OTV, 10.IX) – corect: *polițistul* (exemplele de la postul OTV au fost înregistrate fără diacritice); „Incendiul din **eurotunea** a fost stins în totalitate” (OTV, 12.IX) – corect: *eurotunel*; „Se **aproprie** de o moarte clinica” (OTV, 12.IX) – corect: *apropie*; „un **mucitor**” (N24, 1.IX) – corect: *muncitor*; „**finanațator**” (N24, 2.IX) – corect: *finanțator*; „**penitenciariul**” (N24, 2.IX) – corect: *penitenciarul*; „**trafcie**” (N24, 8.IX) – corect: *trafic*; „**românescu**” (N24, 12.IX) – corect: *românesc*; „**odficial**” (N24, 16.IX) – corect: *oficial*; „Moda la **Milanos**” (TVR 2, 23.IX) – corect: *Milano*;

(b) forme flexionare nepotrivite ale cuvintelor, apărute, probabil, ca urmare a introducerii unor modificări în textul inițial, fără a se verifica dacă noul text este coerent: „În campania de **calificarea** la cupa mondială din 2010” (Antena 3, 5.IX) – corect: *calificare*; „Un nou medicament destinat **tratamentul** HIV-SIDA” (Antena 3, 5.IX) – corect: *tratamentului*; „Din cauza **efectuarea** unor lucrări de modernizare” (Antena 3, 9.IX) – corect: *efectuării*; „**Ministru** Nicolaescu, folosit de nevasta pe post de asin” (OTV, 5.IX) – corect: *ministrul*; „Rudă cu **logodnicului** decedatei” (OTV, 12.IX) – corect: *logodnicul*; „Văr cu **logodnicului** decedatei” (OTV, 12.IX) – corect: *logodnicul*.

Tot în rândul neglijențelor de redactare se încadrează și:

(a) lipsa unor cuvinte: „Loteria Romana implineste in septembrie 102 de activitate” (OTV, 9.IX) – corect: *102 ani*; „A societatii brasovene constructii aeronautice” (OTV, 15.IX) – corect: *de construcții*; „Numarul locuintelor finalizate semestrul I” (OTV, 1.IX) – corect: *în semestrul*; ultimele două exemple pot ilustra și așa-numitul „stil telegrafic” (a se vedea secțiunea 7 de la subcapitolul despre greșelile de sintaxă);

(b) repetarea unor cuvinte: „Peste 1.100 **de de** polițiști” (Antena 3, 1.IX);

(c) apariția superfluă a unor cuvinte: „Condolezza Rice: Rusia **ca** este tot mai agresiva si autoritara” (OTV, 18.IX) – corect: *Rusia este*.

Și abrevierile care apar în textele scrise denotă graba și neatenția redactorilor, în multe situații acestea asociindu-se și cu lipsa marcării relațiilor sintactice: „**Preș.** Asociația **pt.** Protejarea...” (TVR 2, 8.IX); „**Președ.** Asociația **Naș.** a...” (TVR 2, 12.IX); „**Preș. Fed.** Fotbal **Ins.** Feroe” (TVR 2, 9.IX); „**preș.** Federația Europeană”; „**preș** Camera Experților” (TVR 1, 1.IX); „Autoritatea Națională **pt** Cercetare” (Național TV, 19.IX); „**Ptr** personalul sau” (OTV, 2.IX); „Blaga, decorat **ptr** contributia la integrarea Romaniei si Bulgariei in UE” (OTV, 2.IX); „20.000 de euro **pt** refacerea Bisericii” (OTV, 2.IX); „Banca **ptr** Locuințe” (OTV, 3.IX); „in finala **ptr** a cincea oara consecutiv” (OTV, 7.IX); „Doi romani acuza statul **pt** ca nu au aflat cine le-a ucis fiul” (OTV, 10.IX); „150 **mil** de euro **pt** promovarea turismului romanesc” (OTV, 12.IX); „A fost condamnat cu suspendare **pt** luare de mita” (OTV, 12.IX); „Din cauza materialelor de constructie **pt** sinistrati” (OTV, 12.IX); „Certificate **pt** a lucra in

strainatate” (OTV, 13.IX); „distins cu Palme d’Or **ptr** scurtmetraj” (OTV, 18.IX); „**purt. cuv.**” (TVR 1, 20.IX); „fost premier al **Rep** Moldova” (OTV, 10.IX).

Deși scrierea unor cuvinte (nume de instituții și chiar nume de persoane) cu inițială minusculă, în loc de majusculă, poate fi pusă și pe seama neștiinței, probabil că aceasta este, mai degrabă, rezultatul neatenției: „ministrul **agriculturii**”; „ministrul **educației**” (Prima TV, 16.IX); „ministrul de **finanțe**” (TVR 1, 1.IX; N24, 16.IX); „președintele **senatului**” (TVR 1, 1.IX); „agentul **guvernului** României” (TVR 1, 4.IX); „este **semedo** cel mai bun jucător...” (Prima TV, 22.IX).

1.3. Dintre greșelile de folosire a cratimei, cea mai gravă este:

– „Dacă sunteți prieteni, trebuie să **fi-ți** uniți” (Prima TV, 25.IX) – corect: *fiți*.

Extrem de frecvent am înregistrat scrierea fără cratimă a substantivelor compuse nume de profesii sau de funcții: *prim ministru* (Prima TV, 8.IX, 16.IX; TVR 1, 11.IX, 5.IX, 8.IX, 11.IX, 5.IX, 18.IX; TVR 2, 5.IX, 15.IX); *prim procuror* (N24, 2.IX); *comisar șef* (Prima TV, 12.IX; TVR 1, 1.IX, 18.IX, 21.IX; TVR 2, 1.IX); *redactor șef* (Antena 3, 9.IX, 11.IX; Pro TV, 21.IX; TVR 1, 16.IX); *chestor șef* (TVR 2, 22.IX); *sergentul major* (Antena 3, 1.IX; OTV, 1.IX); *arhitect șef* (Antena 3, 9.IX; Național TV, 3.IX; N24, 4.IX); *procurorilor șefi* (Antena 3, 18.IX, 19.IX); *inspector șef* (Național TV, 5.IX, 10.IX; N24, 10.IX), *agent șef* (N24, 18.IX).

Acest tip de greșeală apare însă și în cazul altor categorii de cuvinte compuse: *bun simț* (Național TV, 8.IX); *bunul simț* (B1 TV, 2.IX); *rămas bun* (TVR 2, 16.IX); *crimă cu sânge rece* (Național TV, 5.IX); *social democrații* (Antena 3, 1.IX); *cuvinte cheie* (TVR Cultural, 12.IX); *fast food* (Antena 3, 19.IX); *sex simbolurile* (Antena 3, 22.IX).

Și regula conform căreia adverbele temporale compuse se scriu cu cratimă este frecvent încălcată: *mâine seară* (Antena 3, 19.IX); *azi dimineața* (B1 TV, 10.IX); *dupa amiaza* (OTV, 7.IX).

Cratima lipsește și din denumirile unor orașe: *Târgu Mureș* (Antena 1, 2.IX, 17.IX; Pro TV, 16.IX); *Cluj Napoca* (Realitatea TV, 6.IX; TVR Cultural, 23.IX); *Cluj Napoca; Târgu Mureș; Turnu Măgurele; Miercurea Ciuc; Pietra Neamț* (N24, 20.IX, harta meteo).

Apariția cratimei este superfluă în cazul în care separă cuvântul-bază de prefix/prefixoid – „acuzatii **pre-electorale**” (Național TV, 18.IX; N24, 18.IX); „noi particule **sub-atomice**” (B1 TV, 10.IX); „depresie **post-natală**” (Antena 1, 4.IX); „reducerile din **extra-sezon**” (Antena 1, 7.IX); „ape **geo-termale**” (Pro TV, 22.IX) – sau când separă articolul hotărât postpus de un substantiv a cărei finală are aspect fonetic românesc: „**summit-ul**” (N24, 1.IX) – corect: *summitul*; „**tempo-ul** 21, 24, 25” (TVR Cultural, 9.IX).

1.4. O altă serie de greșeli privește nerespectarea normelor ortografice în vigoare în privința scrierii pronumelui și a adjectivului pronominal *niciun* și a scrierii cu *â*: „**nici o** greșeală” (Antena 1, 17.IX); „**nici o** intenție” (Antena 3, 19.IX); „**nici un** stat” (B1 TV, 1.IX); „**nici un** ban” (Realitatea TV, 25.IX); „**nici o** preferință” (TVR Cultural, 13.IX); „PD-L **strânge** semnături” (Antena 3, 22.IX).

Accidental, apar și următoarele tipuri de greșeli:

(a) scrierea fără spațiu sau segmentarea incorectă a unor secvențe: „ca **dealtfel** întreaga Colecție Clot” (TVR Cultural, 6.IX) – corect: *de altfel*; „s-a sfârșit **o dată cu** moartea lui Richard al III-lea” (TVR Cultural, 9.IX) – corect: *odată cu*;

(b) cuvinte (substantive vechi sau neologice, verbe, prepoziții neologice) scrise greșit (inclusiv pentru că se păstrează scrierea etimologică acolo unde normele indică forme adaptate): „reclamații **trăznite**” (Național TV, 8.IX) – corect: *trăsnite*; „Cauta barbati **varsnici** bogati” (OTV, 9.IX) – corect: *vârșnici*; „**Tenismanul** Victor Hanesu” (OTV, 9.IX) – corect: *tenismenul*; „lucrurile se mai **așează** puțin” (Pro TV, 18.IX) – corect: *așază*; „**vis-à-vis** de stația de metrou” (Pro TV, 20.IX) – corect: *vizavi*;

(c) nume proprii scrise greșit sau neconform cu grafia din limba de origine: „Georgia și **Azerbaidjan**” (Antena 3, 1.IX); „Georgiei și **Azerbaidjanului**” (Antena 3, 1.IX); – corect: *Azerbaidjan(ului)*; „Este așteptat la Palatul **Elisee**” (Antena 3, 12.IX) – corect: *Elisée*; „**Munchen**” (N24, 19.IX) – corect: *München*.

2. Punctuație

2.1. Cele mai multe greșeli de punctuație privesc folosirea virgulei.

Virgula lipsește în următoarele situații:

(a) pentru a marca elipsa verbului: „Papa **invitat** de Bănescu” (Antena 3, 8.IX); „Papa la Lourdes” (Antena 3, 14.IX); „Bush **despre** criză” (Antena 3, 18.IX); „Agricultorii **în** stradă” (Național TV, 3.IX); „Franța **peste** noi” (Național TV, 3.IX; N24, 4.IX); „Voina **favorit!**” (Național TV, 3.IX; N24, 4.IX); „Sorana **de** vis” (Național TV, 9.IX); „Și la București **maraton**” (Național TV, 10.IX); „Stolojan **premierul** PD-L” (Național TV, 12.IX; N24, 12.IX); „Suveranul Pontif **în** Franța” (Național TV, 12.IX; N24, 12.IX); „Ambasadori SUA **expulzați**” (Național TV, 12.IX); „Alitalia **în** agonie” (Național TV, 19.IX); „Coman **în** refacere” (N24, 2.IX); „Tăriceanu **mulțumit** de învățământul românesc” (N24, 8.IX); „Bănescu **la** Seul” (N24, 10.IX); „Doina Cornea **în** spital” (N24, 12.IX); „Prețul petrolului **în** scădere” (N24, 18.IX); „Bryan Adams **la** București” (N24, 21.IX); „Gigi Becali **nemulțumit** de Toja” (OTV, 18.IX); „Simona **ucisă** cu 13 lovituri de cuțit” (OTV, 19.IX); „Copoș **audiat** la DNA” (TVR 1, 16.IX); „Texasul **în** alertă” (TVR 2, 12.IX); „Mediul **în** pericol” (TVR 2, 15.IX); „Hoții **în** vizor” (TVR 2, 19.IX); „Gazele **sub** control” (TVR 2, 19.IX); în situațiile de mai sus, elipsa putea fi marcată și printr-o linie de pauză;

(b) înainte de conjuncțiile coordonatoare adversative (*dar, iar, ci*) sau de alte structuri coordonatoare: „Uneori e mai bine să nu spui unde a greșit **ci** să încerci să nu faci și tu la fel” (Antena 1, 1.IX); „Bărbatul s-a urcat pe un acoperiș **dar** a adormit” (Antena 1, 11.IX); „Un bebeluș de șase luni a murit **iar** vecinii spun că mama nu l-a dus la doctor” (Antena 1, 4.IX); „Din cauza oboselii, șoferul a ațipit la volan **iar** mașina s-a înfipt într-un cap de pod” (Antena 1, 16.IX); „În urma accidentului, mama șoferului a murit **iar** tatăl și iubita sa au ajuns la spital” (Antena 1, 16.IX); „Tânărul a fost internat în stare gravă la spital **iar** inspectorii de muncă au deschis o anchetă” (Antena 1, 16.IX); „Eu nu am nimic cu copiii, dar copiii sunt cu nevoi speciale **iar** la noi nu este program” (Antena 1, 16.IX); „O persoană a murit **iar** alta a fost rănită” (N24, 12.IX); „Nu am văzut tot meciul Stelei **dar** rezultatul [...]” (Pro TV, 20.IX); „I-am spus că postul meu costă 1 milion **dar** că nu i-l dau” (TVR 1, 2.IX); „M-aș duce **dar** mă dărâamă valul!” (TVR 1, 3.IX); „Giovanni și Victor trebuie să-mi dea niște bani **iar** mai devreme sau mai târziu ne vom așeza la masă” (TVR 1, 15.IX); „Nu cred că Steaua va prinde locul 3 **dar** puncte va face sigur” (TVR 1, 15.IX); „**Și** bune **și** rele” (TVR 2, 21.IX) – corect: *și bune, și rele*; „Interpretarea Constituției sa o faca juristii **si nu** Basescu” (OTV, 7.IX) – corect: *Interpretarea Constituției să o facă juriștii, și nu Bănescu*; „**Și** pe teren **și** în instanță” (Antena 1, 11.IX) – corect: *Și pe teren, și în instanță*; „Transfer **nu** retragere” (TVR 1, 1.IX) – corect: *Transfer, nu retragere*; „sunt înzestrați **atât** cu calități **cât și** cu celelalte lucruri” (Pro TV, 21.IX) – corect: *sunt înzestrați atât cu calități, cât și cu celelalte lucruri*;

(c) pentru a separa două propoziții principale juxtapuse: „Sunt jucătoare care au acum probleme cu motivația de a juca de aceea avem foarte mult de lucru dar nu prea mult timp la dispoziție și aceasta este marea noastră problemă acum” (TVR 1, 1.IX) – corect: *Sunt jucătoare care au acum probleme cu motivația de a juca, de aceea avem foarte mult de lucru, dar nu prea mult timp la dispoziție, și aceasta este marea noastră problemă acum*; „Să nu vă (!) îndoiiți de valoarea voastră să aveți încredere că putem depăși acest moment” (TVR 1, 8.IX) – corect: *Să nu vă îndoiiți de valoarea voastră, să aveți încredere că putem depăși acest moment*;

(d) pentru a izola o apozitie de restul enunțului: „Agentul nostru, **Bogdan Aureescu** a precizat” (Antena 3, 15.IX) – corect: *Agentul nostru, **Bogdan Aureescu**, a precizat;* „Ministrul Sănătății **Eugen Nicolăescu** a declarat...” (Antena 3, 19.IX) – corect: *Ministrul Sănătății, **Eugen Nicolăescu**, a declarat...;* „Ministrul Muncii, **Paul Păcuraru** s-a prezentat...” (Antena 3, 19.IX) – corect: *Ministrul Muncii, **Paul Păcuraru**, s-a prezentat...;* „Ministrul Muncii **Paul Păcuraru** a fost audiat din nou la DNA” (Antena 3, 19.IX) – corect: *Ministrul Muncii, **Paul Păcuraru**, a fost audiat din nou la DNA;* „Mircea Lucescu, **cel mai longeviv antrenor din Liga Campionilor** a anunțat...” (Antena 3, 22.IX) – corect: *Mircea Lucescu, **cel mai longeviv antrenor din Liga Campionilor**, a anunțat...;* „Premierul israelian **Ehud Olmert** a demisionat” (Antena 3, 22.IX) – corect: *Premierul israelian, **Ehud Olmert**, a demisionat;* „Kravmaga **arta supraviețuirii**” (OTV, 2.IX) – corect: *Kravmaga, **arta supraviețuirii**;* „Lucia Morariu, **secretar de stat MIMMCTPL** declara” (OTV, 12.IX) – corect: *Lucia Morariu, **secretar de stat MIMMCTPL**, declara;*

(e) pentru a separa un vocativ sau o interjecție de restul enunțului: „**Dragi colegi republicani** îmi face o deosebită onoare [...]” (Pro TV, 2.IX) – corect: ***Dragi colegi republicani**, îmi face o deosebită onoare [...];* „Ai ajuns acasă **mamă**. Ai ajuns acasă **Dragoș al mamei**” (Pro TV, 4.IX) – corect: *Ai ajuns acasă, **mamă**. Ai ajuns acasă, **Dragoș al mamei**;* „**Adio birocratie**” (Pro TV, 16.IX) – corect: *Adio, **birocratie!**;* „Nu te lăsa **leule!**” (Prima TV, 21.IX); corect: *Nu te lăsa, **leule!**;* „Tu ești **bă țigănoiule?**” (Prima TV, 22.IX) – corect: *Tu ești, **bă, țigănoiule?**;* „N-am ce să spun **băi șefule...**” (Prima TV, 17.IX); corect: *N-am ce să spun, **băi, șefule...**;* „Bine, **mă Adi!**” (Antena 1, 1.IX) – corect: *Bine, **mă, Adi!**;* „**Da** este făcut dosarul” (Prima TV, 16.IX) – corect: ***Da**, este făcut dosarul;*

(f) pentru a separa secvențe circumstanțiale: „A declarat premierul Tăriceanu **prezent într-o vizită pe șantier**” (Antena 3, 5.IX); corect: *... **Tăriceanu, prezent...**;* „Să își rupă și mâna cealaltă **că de 5 ani nu mi-a dat banii**” (TVR 1, 1.IX); corect: *... **cealaltă, că...**;* „**pentru sănătatea dumneavoastră** evitați excesul de sare, zahăr și grăsimi” (TVR, 1.IX); corect: *...**dumneavoastră**, evitați...;* „**Atâta timp cât ești credincios** nu poți să blestemi pe cineva” (TVR 1, 2.IX); corect: *...**credincios**, nu poți...;* „**Dacă mesajul ar fi fost așa cum a zis Porumboiu** l-ați fi dat afară pe Rednic?” (TVR 1, 3.IX); corect: *...**Porumboiu**, l-ați...*

În alte situații, virgula apare superfluu:

(a) între subiect și predicat: „Mecanismele create în 1990[,] nu au făcut decât să conserve conflictele înghețate” (Antena 3, 1.IX); „Un avion al companiei Spanair[,] a aterizat de urgență” (Antena 3, 5.IX); „Cea mai ieftină piață de carne din București[,] este următoarea...” (Antena 3, 11.IX); „Buenos Aires[,] este declarată capitala Republicii Argentina” (N24, 20.IX);

(b) între verb și circumstanțialul obligatoriu: „Meciul Steaua – Bayern München va avea loc[,] miercuri, de la ora...” (OTV, 15.IX);

(c) pentru a izola un atribut categorial (care, spre deosebire de apozitie, are rolul de a identifica, și nu de a explica) de restul enunțului: „Jucătoarea de tenis[,] Elena Bogdan[,] s-a calificat” (N24, 6.IX); „Jucătoarea de tenis[,] Irina-Camelia Begu[,] a câștigat turneul” (N24, 8.IX); „Pilotul britanic[,] Lewis Hamilton[,] a declarat” (N24, 8.IX);

(d) pentru a separa o interjecție predicativă de restul enunțului: „Atenție[,] la clopoțel!” (N24, 9.IX).

2.2. Semnul exclamării lipsește din câteva contexte (exclamative sau imperative) în care ar fi fost obligatoriu: „Atenție cu Feroe” (Antena 3, 9.IX); „Jos etichetele de pe televiziunea poporului” (OTV, 12.IX); „**Dumnezeule**. A fost cel mai îngrozitor lucru din viața mea. Oribil” (Antena 1, 1.IX); „Să-l găsim împreună pe Marius și mașina sa” (OTV, 21.IX).

2.3. Am înregistrat și absența semnului *două puncte*, care introduce o secvență discursivă în vorbire directă: „Toți mi-au spus **domnule** uite că miroase” (Pro TV, 2.IX) – corect: *Toți mi-au spus: **domnule**, uite că miroase.*

3. Pronunțare

3.1. Ca și în rapoartele anterioare, o mare frecvență are pronunțarea greșită a lui *x* intervocalic, redat prin [cs], în loc de [gz]: [**ecsistat**] (Antena 3, 1.IX, Național TV, 9.IX); [**ecsistă**] (Antena 3, 1.IX, 9.IX); [**reecsaminare**] (Antena 3, 8.IX); [**ecsemplu**] (Antena 3, 19.IX; Național TV, 9.IX; TVR 1, 16.IX); [**ecsactă**] (Național TV, 1.IX); [**ecsact**] (Național TV, 3.IX, 9.IX; N24, 2.IX); [**ecsactitate**] (Antena 1, 11.IX); [**ecsemplare**] ating... (Național TV, 1.IX); [**ecsecutoriu**] (Național TV, 2.IX); [**ecsecuta**] (Național TV, 4.IX); [**ecsecutant**] (Național TV, 5.IX); [**ecsevutivului**] (N24, 4.IX); [**ecsemplarelor**] (N24, 1.IX); [**ecsamen**] (Pro TV, 9.IX).

3.2. Am înregistrat frecvent, ca o formă de hipercorectitudine, rostirea fără preiotare (fără un *i* inițial) a pronumelor personale și a formelor verbului *a fi* care încep cu *e*: [**eu**] (OTV, 1.IX, 12.IX) – corect: [iei]; [**el**] (Național TV, 1.IX; TVR 1, 1.IX) – corect: [iel]; [**ele**] (Antena 1, 17.IX) – corect: [iele]; [**este**] (N24, 6.IX; OTV, 1.IX) – corect: [ieste]; [**e**] de *vină* (B1 TV, 8.IX) – corect: [ie]; [**era**] (TVR 1, 7.IX, 15.IX) – corect: [iera].

3.3. Continuă să fie pronunțate incorect numeralele *șaptesprezece* și *optsprezece*: **șaptisprezece** (Europa FM, 21.IX; OTV, 3.IX; TVR 2, 12.IX); **optisprezece** (Antena 3, 22.IX; N24, 19.IX, 20.XI; OTV, 7.IX; TVR 1, 7.IX); **optâsprezece** (Antena 3, 9.IX; OTV, 2.IX).

3.4. Câteva serii de cuvinte sunt afectate de fenomene fonetice asemănătoare (provocate mai ales de tendința spre hipercorectitudine): pronunțarea mai deschisă a unei vocale – (a) *o*, în loc de *u*, (b) *e*, în loc de *i* (c) *a*, în loc de *ă*:

(a) „primul **fascicol** de protoni” (B1 TV, 10.IX, 18.08); „**fascicol** de protoni” (Național TV, 10.IX); „**Fascicolul** a fost oprit” (Național TV, 10.IX); „studiul coliziunii **particulelor**” (Antena 3, 9.IX); „interacționează cu **particulele**” (Național TV, 5.IX); „**vehicolul**” (Radio România Actualități, 2.IX); „s-a **instaorat**” (TVR 2, 15.IX);

(b) „singurul **petec** de verdeață” (Antena 3, 8.IX); „și-au dat în **petec**” (Național TV, 19.IX); „**ostatecilor** români” (Antena 3, 22.IX); „**ieften**” (B1 TV, 7.IX); „Să se poată dumiri... **dumeri** despre ce e vorba” (OTV, 18.IX); „**trimeteau** e-mailuri clienților” (TVR 1, 5.IX; TVR 2, 5.IX);

(c) „kilometri **patrați**” (Radio România Actualități, 10.IX).

3.5. Accidental, am înregistrat rostirea greșită (populară sau regională) a unor cuvinte: „**servici**” (Antena 3, 9.IX; OTV, 5.IX) – corect: *serviciu*; „spreyul [**spreiul**] de gură” (Radio România Actualități, 2.IX) – corect: [*spreiul*]; „**funerariile**” (Antena 3, 14.IX) – corect: *funeraliile*; „altfel de **montiuri**” (B1 TV, 14.IX) – corect: *monturi*; „**fuselaj**” (Radio InfoPro, 18.IX) – corect: *fuzelaj*; „măsurile privind **recensarea**” (TVR 1, 16.IX) – corect: *recenzarea*; „**ceilanți**” (OTV, 21.IX) – corect: *ceilalți*; „**halviță**” (Radio România Cultural, 12.IX) – corect: *alviță*; „a fost unu călcat pe **plaje**, pe **plaje**, făcea **plaje**” (OTV, 5.IX); pronunțare specifică zonei Bucureștiului – corect: *plajă*. Deși nu privește limba română, semnalăm confuzia între spaniolă și italiană în citarea unui slogan: „din campania «**Hola, soy [rumeno]!**»” (Realitatea TV, 19.IX, 15.33) – corect: [*rumano*];

3.6. Și numele proprii, mai ales cele străine, sunt pronunțate greșit: „Elvis Presley a prestat (...) în 1977, la [**Indianapoli**]” (Europa FM, 21.IX) – corect: [*Indianapolis*]; „Plecase din capitala [Niu **Delhi**]” (Național TV, 5.IX) – corect: [*Niu Deli*]; „granzii din **Première** [premjer] Ligue” (Antena 1, 19.IX) – corect: [*prəmjer*].

3.7. Numeroase cuvinte sunt accentuate greșit: „**butelii**” (Antena 1, 11.IX; TVR 2, 1.IX; Național TV, 18.IX) – corect: *butelii*; „**curătorul**” (Radio România Cultural, 12.IX; TVR Cultural, 11.IX) – corect: *curatorul*; „**scrutinul**” (Radio România Cultural, 12.IX); „**scrutin**” (Realitatea TV, 19.IX) – corect: *scrutin(ul)*; „**furia**” (Prima TV, 10.IX; TVR 1, 16.IX; TVR Cultural, 2.IX) – corect: *furia*; „**caracter**” (Național TV, 2.IX; 8.IX) – corect: *caracter*; „**derbiul**” (Pro TV, 20.IX) – corect: *derbiul*; „**conductorii** de tren” (Radio Antena

Satelor, 12.IX) – corect: *conductorii*; „**rapturi** teritoriale” (Antena 1, 2.IX) – corect: *rapturi*; „**înconjurul** lumii” (Prima TV, 11.IX) – corect: *înconjurul*; „**simbol**” (TVR Cultural, 4.IX, 22.IX) – corect: *simbol*.

3.8. Fenomenul accentuării greșite afectează și numele proprii românești din seria: „Lucia **Morariu** spune că...” (Radio România Actualități, 16.IX) – corect: *Morariu*; „Strada **Horia Măcelariu**” (Europa FM, 2.IX) – corect: *Măcelariu*; „Dragoș **Cojocariu**” (Antena 3, 19.IX, 22.IX) – corect: *Cojocariu*; „Răzvan **Ciubotariu**, tânărul care a murit anul trecut” (Național TV, 2.IX), „Răzvan **Ciubotariu**, salvamarul care a murit anul trecut” (N24, 2.IX) – corect: *Ciubotariu*; „Adinel **Olariu**” (N24, 2.IX) – corect: *Olariu*. Acest tip de accentuare a numelor proprii este foarte răspândit, pronunția corectă apărând mult mai rar decât cea incorectă. Regula de accentuare este următoarea: numele proprii care provin de la nume de agent (*Olariu, Ferariu, Măcelariu, Pescariu, Morariu, Coșeriu* – de la *olar, f(i)erar, măcelar, pescar, morar, coșar/coșer*) se accentuează pe radical, ca substantivele nume de agent corespunzătoare, nu pe segmentul final. Accentul se plasează pe segmentul final în cazul numelor proprii de proveniență grecească (*Caragiu, Catargiu, Vasiliu* etc.); acest ultim tip accentual a fost adoptat, în mod analogic, și pentru numele proprii din prima categorie.

Și numele proprii străine sunt supuse erorilor de accentuare: „Pe Aeroporul **Orly**” (Național TV, 12.IX; N24, 12.IX) – corect: *Orly*.

3.9. Semnalăm și câteva citiri greșite de pe prompter, dintre care unele pot crea confuzii: „Unde se concentrează un sfert din **populația** americană de petrol” (TVR 2, 9.IX) – corect: *producția*; „Cuptorul de pâine din fața **parlamentarului** a reușit să atragă atenția” (Antena 3, 9.IX) – corect: *Parlamentului*; „Medicii sunt cât de cât optimiști în ceea ce privește starea de **libertate** a lui Ștefan Iordache” (Antena 3, 11.IX) – corect: *sănătate*; „Declarațiile **președintelor** nu au rămas fără reacții” (Antena 3, 5.IX) – corect: *președintelui*; „personalului din **educației**” (Antena 3, 9.IX) – corect: *educație*.

II. Greșeli privind morfologia

1. Forme greșite ale unor verbe

1.1. Frevent folosite sunt formele verbale hibride de imperfect *vroiam, vroiai, vroia* etc., care se explică prin suprapunerea paradigmatelor a două verbe: *a vrea* (cu imperfectul *vream, vrei* etc., forme simțite în limba actuală ca învechite) și *a voi* (cu imperfectul *voiam, voiai, voia* etc.):

- „El **vroia** la un moment dat” (Radio InfoPro, 1.IX);
- „Și-a făcut Vadim Tudor pantofii cu el când **vroia** el” (Antena 3, 2.IX);
- „**Vroiam** să lămurim” (OTV, 3.IX);
- „Dacă **vroiați** să vedeți niște exemple de *așa nu*” (Europa FM, 6.IX);
- „**Vroiam** să vă întreb” (N24, 6.IX);
- „Dacă **vroiau** să facă cenzură, făceau până acum” (Realitatea TV, 8.IX);
- „Nu **vroiați** în ruptul capului să intrați” (Pro TV, 10.IX);
- „**Vroiam** să întreb” (Radio România Cultural, 13.IX);
- „Când **vroia** să facă ceva, reușea” (TVR Cultural, 13.IX);
- „Noi la tine **vroiam** să ajungem de fapt” (Antena 1, 20.IX);
- „Oricum, **vroiam** să menționez” (B1 TV, 21.IX).

1.2. O greșeală destul de frecventă este forma de conjunctiv *să aibe* a verbului *a avea*; forma corectă este *să aibă*.

- „Demiterea lui Andone continuă **să aibe** ecou” (B1 TV, 2.IX);
- „Să **aibe** semnal la telefonul mobil” (Radio Antena Satelor, 17.IX);

1.3. Verbul *a trebui* este utilizat greșit cu forma *trebuie* la indicativ prezent, persoana a III-a plural. La indicativ prezent, acest verb are formă numai de persoana a III-a singular, fără sufix (*trebuie*). Sufixul *-esc* apare doar la conjunctiv: *să trebuiască*.

- „Cele două litere care **trebuie** puse” (Național TV, 9.IX);
- „Cu sfaturi ce **trebuie** urmate” (Radio România Actualități, 9.IX);
- „Femeile cred că **trebuie** întreținute de bărbați” (OTV, 11.IX).

1.4. S-a observat utilizarea greșită a unor verbe de conjugarea a IV-a (*a se pomeni*, *a porcăi*) fără sufixul *-esc*:

- „Ajungem la boala politicianilor, care **se porcăie** între ei” (Radio InfoPro, 1.IX) – corect: *se porcăiesc*;
- „S-or fi făcut niște încurcături, **te pomeni**... Să sperăm că nu” (Radio InfoPro, 8.IX) – corect: *te pomenești*.

1.5. Se observă, în continuare, tendința de atragere a verbelor cu infinitivul în *-ea* în clasa verbelor cu infinitivul în *-e*; verbul *a se complăcea* este folosit ca și cum ar fi de conjugarea a III-a, **a se complace*:

- „În care se pot **complace**” (Antena 3, 10.IX) – corect: *complăcea*.

La modul imperativ, verbele de conjugarea a III-a (cu infinitivul în *-e*) sunt accentuate pe sufix, nu pe radical, ca și cum ar fi de conjugarea a II-a (cu infinitivul în *-ea*). Fenomenul este frecvent atunci când verbele sunt urmate de un clitic pronominal:

- „Mergeți la el acasă și **smulgeți-i** firele din perete” (OTV, 1.IX) – corect: *smulgeți-i*;
- „**Spuneți-ne** așa” (TVR Cultural, 5.IX) – corect: *spuneți-ne*;
- „**Tineți-vă** bine” (OTV, 8.IX) – corect: *țineți-vă*;
- „**Spuneți-ne** la ce vă așteptați” (Antena 3, 9.IX) – corect: *spuneți-ne*;
- „În final, **spuneți-ne**...” (TVR 2, 13.IX) – corect: *spuneți-ne*;
- „**Credeți-mă**, în acest moment...” (OTV, 15.IX) – corect: *credeți-ne*;
- „Bă, **susțineți-mă**” (OTV, 15.IX) – corect: *susțineți-mă*;
- „**Trimițeți-ne** poza” (OTV, 18.IX) – corect: *trimițeți-ne*.

Verbul *a preceda*, de conjugarea I, este folosit greșit ca și cum ar fi de conjugarea a III-a – **a precede*:

- „Cauza care **precede** gaura neagră” (Antena 3, 2.IX) – corect: *precedă*.

1.6. Uneori, la formele de mai-mult-ca-perfect, verbele sunt conjugate fără desinența de plural *-ră-*:

- „Noi **pusesem** niște întrebări” (Antena 3, 15.IX) – corect: *puseserăm*;
- „Noi **începusem** la vremea respectivă un proces cu CNA” (OTV, 12.IX) – corect: *începuserăm*;
- „V-am povestit, **reluasem** și noi activitatea” (OTV, 15.IX) – corect: *reluaserăm*.

2. Forme greșite ale unor substantive

2.1. Forme de singular:

- „cealaltă **soie**” (Radio Antena Satelor, 17.IX) – corect: *soia*;
- „și ca **maseoră** o... **îl** poți aduce pe nea Trombon” (Radio InfoPro, 3.IX) – corect: *maseuză/maseur*.

Substantivul neologic *paparazzo* este tratat ca invariabil, forma de plural fiind folosită greșit în locul celei de singular:

- „Chirilă s-a luat de **un paparazzi**” (Radio InfoPro, 1.IX) – corect: *paparazzo*.

Frecventă este folosirea substantivului *prim-ministru*, articulat *primul-ministru* și *primului-ministru*. Adjectivul *prim* din alcătuirea acestui substantiv compus este invariabil, deci articolul hotărât se atașează la substantivul *ministru*. Formele articulate sunt: la nominativ-acuzativ, *prim-ministrul*, la genitiv-dativ, *prim-ministrului*.

- „Consilier al **primului-ministru**” (B1 TV, 9.IX);

– „Cancelaria **primului-ministru**” (B1 TV, 9.IX) – corect: (*al*) *prim-ministrului*.

2.2. Forme greșite de plural:

– „diverse oale, **crățiți**” (Radio România Actualități, 6.IX) – corect: *cratițe*;

– „Cele două **fasciculi** se vor ciocni” (OTV, 10.IX) – corect: *fascicule*;

– „**piețile**” (N24, 20.IX) – corect: *piețele*;

– „Așa se circulă în acest moment pe toate **arterile**” (Antena 3, 22.IX) – corect: *arterele*.

2.3. Forme incorecte de genitiv-dativ:

– „la ceasul după-**amiezei**” (Radio România Cultural, 4.IX) – corect: *după-amiezii*;

– „în cursul acestei **după-amieze**” (Antena 3, 9.IX) – corect: *după-amiezi*;

– „În orele **amiezei** nu vor fi mai mult de...” (Antena 3, 14.IX) – corect: *amiezii*;

– „14 grade la orele **amiezei**” (Antena 3, 14.IX) – corect: *amiezii*;

– „**săptămânei** *modei londoneze*” (TVR 2, 16.IX) – corect: *săptămânii*.

3. Forme greșite ale unor adjective și adverbe

3.1. Adjective

Frecventă este forma de feminin plural *ultimile*; formele acestui adjectiv sunt: *ultim*, *ultimă*, *ultimi* (articulat, *ultimii*), *ultime* (articulat, *ultimele*):

– „pentru a verifica **ultimile** pregătiri” (N24, 1.IX);

– „în **ultimile** două zile” (Național TV, 1.IX);

– „**ultimile** șase cupluri de dansatori” (Național TV, 3.IX);

– „În **ultimile** luni, numărul șomerilor a crescut drastic” (Național, 4.IX);

– „în **ultimile** trei săptămâni” (Național TV, 8.IX).

Mai rar, apar și alte forme greșite:

– „spiritul **vechei** și nobilei capitale austriece” (TVR Cultural, 20.IX) – corect: *vechii*;

– „Mașina era **nou-nouță**” (Național TV, 12.IX) – corect: *nouă-nouță*;

– „A revenit la **vechiurile** obiceiuri” (Național TV, 19.IX) – corect: *vechile*.

Forma *celorlaltor*, înregistrată o singură dată, merită totuși menționată pentru tiparul greșit al formării genitiv-dativului; formele adjectivului pronominal compus *celălalt* (< *cel+alalt*) sunt *celuilalt*, *celeilalte*, *celorlalți*, *celorlalte*, deci flexionează doar primul element al acestuia, „demonstrativul” *cel*:

– „A făcut apel la membrii **celorlaltor** partide” (Pro TV, 16.IX); corect: *celorlalte*.

3.2. O greșeală care persistă la aproape toate posturile este înlocuirea formei adverbiale *maximum* cu aceea a adjectivului corespondent, *maxim*. Eroarea apare și în cazul adverbului *minimum*, dar mai rar, el însuși având o utilizare mai restrânsă decât *maximum*:

– „În **maxim** treizeci de zile vor recurge la...” (Național TV, 3.IX);

– „în **maxim** 30 de zile” (N24, 4.IX);

– „Vom putea ajunge de la Constanța și (!) până la București în **maxim** o oră” (Antena 1, 5.IX);

– „Vor fi astăzi **maxim** 20 de grade” (Antena 3, 9.IX);

– „După aceea se întoarce în **maxim** o oră” (OTV, 13.IX);

– „Mai avem, hai să zicem, **maxim** 3-4 minute” (Radio România Cultural, 17.IX);

– „un procent de **maxim** 30% din...” (Prima TV, 21.IX).

– „format din **minim** trei litere, **maxim** cât doriți dumneavoastră” (Național TV, 9.IX);

– „o vechime de **minim** 10 ani în funcția de procuror sau judecător” (Radio Guerrilla, 4.IX);

– „Condrescu vrea **minim** 7 puncte” (OTV, 12.IX).

Formele *maxim* și *minim* sunt folosite greșit și în locuțiunile adverbiale *la maximum* și *la minimum*: „A fost speculată la **maxim** în aceste zile” (TVR 2, 1.IX); „S-a redus la **minim**” (Radio România Actualități, 16.IX).

III. Greșeli privind sintaxa

1. *Care* în loc de *pe care* – omiterea prepoziției *pe* în fața pronumelui *care* cu funcția de complement direct

Ca și în celelalte luni monitorizate, și în luna septembrie a fost frecventă utilizarea fără prepoziția *pe* a pronumelui relativ *care* cu funcția de complement direct. Greșeala este mai frecventă la unele posturi (exemplificarea de mai jos respectă, în linii mari, frecvența acestei greșeli la posturile monitorizate):

- „Bustul ăla **care** l-am văzut noi la televizor” (Antena 3, 1.IX);
- „Anticipez discuția **care** trebuie s-o continuăm” (Antena 3, 1.IX);
- „Unei colaborări politice **care** eu o consider...” (Antena 3, 2.IX);
- „O manevră foarte fină **care** o poate face un comandant de zbor” (Antena 3, 11.IX);
- „Și, în afară de cele **care** ți le cere doamna dirigintă?” (Antena 3, 18.IX);
- „Mai există un singur element **care** îl scăpați din vedere” (Antena 3, 22.IX);
- „Parametrii deosebiți ai acestui parchet **care** l-am întâlnit în tot imobilul” (B1 TV, 7.IX);
- „Această bucătărie **care** ați adus-o la târg” (B1 TV, 14.IX);
- „O situație **care** altădată nu ai fi acceptat-o” (Europa FM, 12.IX);
- „Ce faceți cu banii **care**-i economisiți?” (Antena 1, 7.IX);
- „Un mesaj **care** nu l-am scris eu încă” (OTV, 2.IX);
- „Vedeți că sunt lucruri **care** nu le știți” (OTV, 3.IX);
- „Vrem să știm **care** dintre subiectele pe care le solicitați dumneavoastră le vom aborda” (OTV, 5.IX);
- „Acest experiment **care**-l facem noi” (OTV, 10.IX);
- „Dumneavoastră sunteți ăla **care** trebuie io să-l arestez acum” (OTV, 15.IX);
- „Un prenume atât de greu, **care** să-l știți dumneavoastră” (Național TV, 9.IX);
- „Aduc concursuri **care** să le știe toată lumea” (Național TV, 9.IX);
- „Blide **care** cu siguranță le avem” (Radio România Actualități, 6.IX);
- „exemple **care** le-ați avut” (Radio Antena Satelor, 12.IX);
- „poveștile de succes **care** le-ați prezentat” (Radio Antena Satelor, 12.IX);
- „multe întrebări **care** le-aș mai fi avut” (N24, 14.IX).

2. **Dezacordul** a fost o altă greșeală frecventă înregistrată în septembrie, la fel ca și în celelalte luni monitorizate:

2.1. **Dezacordul între subiect și predicat** se înregistrează mai ales în topica verb – subiect, din cauza neanticipării mesajului în exprimarea orală liberă. Sunt două situații distincte:

(a) subiectul este simplu, exprimat printr-un singur nominal. În acest caz, dezacordul este o greșeală categorică și nu poate fi tolerat:

- „A suportat cât **a suportat** puține femei din România” (OTV, 10.IX);
- **E** un lucru bun pentru campionatul nostru aceste repatrieri sau...?” (Prima TV, 5.IX).

(b) subiectul este multiplu, format prin coordonare. În acest caz, a doua componentă a subiectului multiplu este un „element adăugat”, se poate presupune o elipsă, iar dezacordul ar putea fi tolerat, în anumite condiții (când enunțul este foarte lung, iar elementele componente ale subiectului multiplu sunt la mare distanță de predicat în text). Cu toate că se poate presupune o elipsă, rămâne impresia de exprimare neîngrijită:

– „Aici **a avut loc un ceremonial** la care au participat militari din cadrul batalionului 26 Neagoe Basarab Scorpionii Roșii și o slujbă religioasă la care au asistat rude, oficialități, colegi și apropiați ai militarului.” (TVR 1, 3.IX).

Tot din cauza neanticipării mesajului apar dezacorduri și în ordinea subiect – verb, mai rare însă:

– „**Acesta** a fost o parte din mesajul adresat de președintele Traian Băsescu” (TVR 1, 7.IX) – dezacordul este favorizat de structura partitivă.

Dezacordul între subiect și predicat se produce destul de frecvent din cauza atracției altui element din enunț (acesta este subliniat în enunțurile de mai jos):

– „**Premiul** de 10 200 de roni **vor fi** ai dumneavoastră” (Național TV, 9.IX);

– „Nici măcar aportul propriilor suporteri **nu i-au ajutat**” (Național TV, 12.IX; N24, 20.IX);

– „Toate persoanele implicate în altercație **va fi cercetate**” (TVR 2, 12.IX);

– „Alianța antidiscriminare a tuturor tăticilor **susțin** că...” (TVR 2, 15.IX).

În enunțul de mai jos, verbul *a rămâne* nu trebuia acordat, deoarece subiectul său este reprezentat de propoziția care urmează. Prin atracție, el a fost acordat (greșit) cu un substantiv din propoziție:

– „**Rămân** ca anchetatorii să facă lumină în zilele următoare.” (Pro TV, 12.IX).

Alte tipuri de dezacorduri apar din cauze semantice: nominalul cu funcția de subiect este la singular, dar are înțeles de plural (de exemplu, *Dinamo* se referă la mai mulți jucători, *cine* se referă la mai mulți producători):

– „Scor **au** făcut și Dinamo, 90 la 0 la Brașov.” (TVR 1, 20.IX);

– „Cine îi **fac** pe roboții ăștia?” (Radio România Actualități, 19.IX).

Dezacordul apare destul de frecvent la reflexivul pasiv. Acesta ar trebui acordat, dar unii vorbitori nu au făcut acordul, preferând singularul (această greșeală este favorizată și de valoarea impersonală a reflexivului pasiv):

– „Câte accesări **s-a făcut** pentru acest film.” (OTV, 10.IX).

Nu sunt rare nici situațiile în care dezacordul se produce în structuri cu propoziții relative. Pronumele relativ *care* preia referința unui substantiv, deci și valorile de gen și număr ale acestuia, pe care ar trebui să le transmită verbului predicat prin acord. Dezacordul se produce pentru că vorbitorii identifică greșit (inconștient) antecedentul relativului. Uneori, când în enunț sunt implicate persoanele I și a II-a, dezacordul se produce deoarece vorbitorii simt nevoia să marcheze aceste persoane, care sunt mai puternice decât persoana a III-a și tind să atragă în jurul lor și alte elemente din enunț:

– „A apăsat unul din butoanele care **pâlpâia**” (OTV, 15.IX);

– „Noi suntem o parte care **ajutăm** statul” (OTV, 11.IX).

În unele situații, dezacordul se produce pur și simplu din neglijență, nefiind elemente lingvistice care să favorizeze apariția sa. În enunțul de mai jos, cauza dezacordului este fie neglijența, fie influența graiului muntenesc (unde este generalizată omonimia singular = plural, la persoana a III-a):

– „Cele scrise **încuraja** trecătorii.” (TVR 2, 22.IX).

2.2. Dezacordul numeralelor a fost frecvent înregistrat, la fel ca în lunile precedente. Situațiile de dezacord implică numerele compuse, care tind să fie folosite invariabil, sub forma de masculin, deși atunci când determină un substantiv feminin ele ar trebui să aibă forma de feminin:

– „șaiszeci și **unu** de locuințe” (TVR 1, 11.IX);

– „Produsele se vindeau în douăzeci și **unu** de țări” (Antena 3, 14.IX);

– „Mai avem de trăit patruzeci și **unu** de zile” (OTV, 10.IX);

– „o sută cincizeci și **unu** de mii de persoane” (Național TV, 12.IX; N24, 12.IX);

– „alte douăzeci și **unu** de unități școlare” (Realitatea TV, 21.IX);

- „în o sută **unu** localități” (Realitatea TV, 21.IX);
- „o suprafață de **doisprezece** mii de kilometri pătrați” (Antena 3, 9.IX);
- „peste **doisprezece** mii de km de platou continental” (B1 TV, 2.IX);
- „aproape **doisprezece** mii de kilometri pătrați” (Național TV, 2.IX);
- „**doisprezece** mii de kilometri pătrați” (Radio România Actualități, 2.IX);
- „o fâșie de **doisprezece** mii de kilometri pătrați” (Prima TV, 2.IX);
- „**doisprezece** litere” (Național TV, 9.IX);
- „A convins foarte multe state, **doisprezece** la început” (OTV, 10.IX);
- „**doișpe** luni” (OTV, 15.IX);
- „ca în urmă cu **doisprezece** luni” (Realitatea TV, 4.IX);
- „o sută șaptezeci și **doi** de persoane la bord” (Național TV, 19.IX; N24, 19.IX)
- „patruzeci și **unu** virgulă șapte ore pe săptămână” (Național TV, 5.IX).

Prin hipercorectitudine, apare și fenomenul invers: ar trebui folosit masculinul, dar se folosește forma de feminin. Această greșală implică substantive neutre, care la singular impun acordul la masculin, iar la plural, acordul la feminin. Fiind precedate de un numeral compus, aceste substantive sunt la plural și „induc în eroare” vorbitorul, care face acordul la feminin:

- „Se așteaptă o maximă de douăzeci și **una** de grade” (Radio InfoPro, 1.IX);
- „Douăzeci și **una** de grade se înregistrează în Buzău” (Radio InfoPro, 6.IX);
- „Douăzeci și **una** de județe sunt sub atenționare cod galben” (Realitatea, 16.IX);
- „douăzeci și **una** de grade” (Radio România Actualități, 3.IX).

În exemplul următor, substantivul regent al numeralului adjectival greșit acordat este de genul masculin, la numărul plural: „nouăzeci și șase virgulă **douăsprezece** dolari” (N24, 18.IX).

Tot o greșală care implică variația de gen a numeralului apare la exprimarea orei, fiind folosit masculinul în locul femininului:

- „pe la ora douăzeci și **doi**” (OTV, 21.IX);
- „Era **doisprezece** după-amiaza” (OTV, 13.IX).

2.3. Dezacordul adjectivelor

Câteva tipuri de greșeli au fost înregistrate în fișele de monitorizare:

(a) dezacordul în caz al adjectivelor participiale, foarte frecvent, prezent la toate posturile:

- „destrămarea coaliției **aflată** la guvernare” (TVR 1, 16.IX);
- „pe marginea mișcării de cenzură **depusă** de PNL” (Antena 3, 8.IX);
- „grație echipei de specialiști **condusă** de profesorul...” (Antena 3, 11.IX);
- „conform unei note **prezentată** de ministrul Economiei și Finanțelor” (Antena 3, 19.IX);

- „sau a unei fețe de masă la fel de **pierdută** în negura vremurilor” (B1 TV, 21.IX);
- „în vecinătatea zonei **afectată** de inundații” (Național TV, 3.IX);
- „cadavrul unei fetițe de patru ani **dată** dispărută” (Național TV, 11.IX);
- „imaginile societății române **ieșită** în stradă” (OTV, 5.IX);
- „prin intermediul unei alte echipe **înființată** prin fuziunea...” (TVR 2, 5.IX);
- „stării de urgență **decretată** pe două septembrie” (TVR 2, 11.IX);
- „proiectul unei dezbateri **organizată** astăzi” (Radio România Actualități, 9.IX);

(b) dezacordul în caz al adjectivelor propriu-zise:

- „masei de aer rece **prezentă** de câteva zile” (Antena 3, 14.IX);
- „Un eveniment cosmic care va marca stingerea unei civilizații și nașterea alteia **nouă**” (Radio InfoPro, 10.IX);

- „măsurile privind (!) recensarea și amprentarea minorității **rromă**” (TVR 1, 16.IX);

(c) dezacordul în caz al adjectivelor pronominale:

- „o calmare a evoluțiilor **acestea**” (Antena 3, 11.IX);
- „...care ar fi în spatele violențelor **cele** mai grave din ultimele luni” (Național TV, 10.IX).

(d) dezacordul participiului cu valoare adjectivală *legat*; acesta se folosește invariabil, fiind folosit ca un element de relație („în legătură cu..”):

- „Acuzele pe care le lansează **legat** de această sabotare...” (TVR 2, 12.IX);
- „contestației acestui partid, **legat** de votul uninominal” (TVR 2, 16.IX);
- „Vreau răspunsuri foarte scurte **legat** de acest...” (Antena 3, 22.IX).

(e) dezacordul (în gen, număr sau persoană) adjectivului pronominal de întărire:

- „...cum am putut să ne apărăm noi **înșiși**” (Antena 3, 11.IX);

(f) greșeli accidentale, produse din neatenție:

- „Cerul va prezenta înnorări temporale, **favorabil** ploilor de scurtă durată” (TVR 2, 9.IX).

Pe lângă tendința de pierdere a acordului în caz, se înregistrează și situația inversă – marcarea cazului oblic acolo unde nu ar fi trebuit să apară aceste forme:

- „organizarea **unor altor** acțiuni de acest gen” (Radio România Actualități, 10.IX);
- „(!) aniversarea a 150 de ani de la apariția Fecioarei **Mariei** la...” (N24, 12.IX).

2.4. Dezacordul pronumelui semiindependent *al*

Greșelile de utilizare a pronumelui semiindependent *al* se împart în două categorii distincte:

(a) *al* este utilizat invariabil, deși el trebuie acordat în gen și număr cu antecedentul său. Această utilizare invariabilă este specifică anumitor graiuri, dar în limba literară este greșită:

- „care țin de dragul pământului sau **a** universului sau **a**...” (Antena 3, 2.IX);
- „A fost investit cu titlul de Cetățean de Onoare **a** orașului Bechet” (B1 TV, 8.IX);
- „în rândul elevilor, studenților și **a** personalului didactic” (Radio InfoPro, 12.IX);
- „Sare în sprijinul licorii și **a** celor care o concep” (Radio România Actualități, 10.IX);
- „cultivatori pricepuți ai florilor de seră și **a** zarzavaturilor” (Radio România Cultural, 21.IX);
- „în spatele fumului, **a** exploziilor” (Prima TV, 19.IX);

(b) acordul greșit al lui *al*, fie pentru că este identificat greșit antecedentul său, fie pentru că vorbitorii îl acordă cu substantivul care urmează:

- „fetele de genul Getei și **ale** Oanei” (Antena 1, 20.IX);
- „fonduri de finanțare **ale** crizei” (Antena 3, 18.IX);
- „bastion al extremiștilor, talibanilor și **ai** membrilor...” (Antena 3, 22.IX);
- „în funcție de parametrii cărnii și **ale** legumelor” (B1 TV, 14.IX);
- „sub amenințarea Baciului și **al** lui Il Luce” (OTV, 9.IX);
- „în fața cuțitului sau **al** pumnului” (OTV, 11.IX);
- „odată cu această sărbătoare începe culesul grâului, **a** secarei...” (B1 TV, 8.IX).

Accidental, se înregistrează și alte tipuri de greșeli: în primul enunț, acordul în caz al lui *al*, deși acesta trebuie să aibă forma de nominativ chiar dacă antecedentul este la genitiv sau dativ; în al doilea enunț, o formă de masculin singular, deși nici antecedentul, nici substantivul în genitiv nu sunt la masculin singular:

- „În cazul unei posibile boli grave **ale** lui...” (Național TV, 10.IX);
- „În pofida unor voci **al** unor politicieni din România” (OTV, 10.IX).

2.5. Dezacordul pronumelui relativ *care*

Acest tip de dezacord se produce mai ales dacă pronumele relativ este în cazul genitiv, precedat de pronumele semiindependent *al*. În această situație, acordul corect este unul de tip încrucișat – pronumele relativ *care* se acordă cu antecedentul, iar *al* se acordă cu

substantivul din propoziția relativă. Într-o structură de tip A + *al* + *care* + B, *care* se acordă cu elementul A, iar *al* se acordă cu elementul B. Deoarece este o situație puțin mai complicată, vorbitorii greșesc frecvent:

- „să evite **o mașină al cărui șofer** a încercat...” (TVR 1, 21.IX);
- „Nicolae Ceaușescu (...) **ale cărei** excese...” (Antena 3, 10.IX);
- „o țară **al cărui** turism a fost grav afectat” (Național TV, 22.IX);
- „experimentul **a cărei** construcție a costat peste...” (Radio România Actualități, 2.IX).

Uneori, în astfel de structuri se greșește la acordul pronumelui semiindependent *al*:

- „*Sămânța vrăjită* este o poveste **a cărei** regie și scenariu sunt semnate de Mihai Manolescu” (TVR Cultural, 7.IX) – corect ar fi fost *ale cărei regie și scenariu*, deoarece pronumele semiindependent se referă la substantivele coordonate.

Se greșește și la acordul în gen al pronumelui relativ în cazul dativ (la cazul oblic, genul este marcat, spre deosebire de nominativ, unde *care* nu are forme distincte de gen):

- „o catastrofă **căruia** nimeni nu poate să-i evalueze efectele” (Radio România Actualități, 16.IX);
- „Ne puteți spune după publicitate legendele potrivit **căreia** o mamă nu are lapte suficient...” (B1 TV, 8.IX).

2.6. Dezacordul altor pronume

Pronumele personale neaccentuate sunt acordate uneori greșit. Am indicat mai jos prin subliniere elementul la care se referă și cu care ar fi trebuit să se acorde:

- „pe lângă parametrii acustici care **le** au [la prezentarea unor boxe]” (B1 TV, 14.IX);
- „Poate cineva se va îngriji de ei, **li** se va face milă și îi va lua acasă” (Radio România Actualități, 9.IX);
- „Aș vrea să încep prin a **le** transmite condoleanțe familiei” (OTV, 12.IX);
- „...să ia fiecare pe spuză **lor** cele întâmplăte” (OTV, 18.IX);
- „Ajungem din urmă Statele Unite, **o** și depășim în 2010” (N24, 20.IX).

3. Greșeli de utilizare a prepozițiilor

Greșelile de utilizare a prepozițiilor au fost destul de frecvente. Ele apar prin suprapunerea mai multor structuri (de exemplu, un verb este urmat de prepoziția cu care s-ar construi un sinonim al său), din cauza neatenției, a neglijenței:

- „Cât de mult contează războiul dintre Dumitru Dragomir și Ionuț Lupescu **asupra** jocului dintr-o echipă națională?” (TVR 1, 10.IX);
- „pe dumneavoastră vreau să vă întreb **asupra** efectelor acestei crize” (N24, 20.IX);
- „Ori avem o desprindere a PDL-ului **de către** Traian Băsescu” (Antena 3, 2.IX);
- „Să nu mai tragem **din** timp” (Național TV, 9.IX);
- „Trecea întâmplător **în** zonă” (Pro TV, 20.IX);
- „Ne putem apropia **la** limita de îngheț” (TVR 2, 1.IX);
- „Se observă o aplecare a actorilor debutanți **pentru** texte...” (TVR Cultural, 5.IX);
- „E un moment foarte important **de** a ni-l readuce” (Radio România Actualități, 6.IX);
- „Steaua a lăsat doar pe CFR Cluj să se mândrească **pentru** o victorie în Champions League” (Radio InfoPro, 18.IX);
- „îmi cer scuze **pe** cei pe care poate i-am agasat, **pentru** cei pe care poate i-am agasat” (N24, 14.IX);
- „Declarație... ceva **la** genul Maria Antoaneta; Premierul Tăriceanu a avut o declarație **la** genul acesta” (N24, 20.IX);
- „Din ministerul dumneavoastră s-a remarcat, **la nivel de** opinia publică, un singur aspect pozitiv” (N24, 21.IX).

Doar pentru complementul de agent cu trăsătura semantică [+ Uman] se poate folosi *de către*, nu pentru orice complement al unui verb la pasiv:

– „Fiecare lungmetraj va fi precedat **de către** un scurtmetraj.” (TVR Cultural, 15.IX).

Numeroase exemple din fișele de monitorizare atestă extinderea prepoziției *pe* în limbajul actual (tendință observată și în lunile anterioare):

– „Camera Deputaților este chemată să-și dea votul **pe** declanșarea urmăririi penale pentru domnul Adrian Năstase.” (TVR 1, 16.IX);

– „Vor fi mutate de la secția de nou-născuți **pe** o altă secție” (Antena 3, 9.IX);

– „Rămâneți cu ei **pe** telefon” (B1 TV, 18.IX);

– „Încheiem săptămâna **pe** vreme exagerat de caldă” (Pro TV, 7.IX);

– „Am avut azi plăcerea să mă împrietenesc **pe** telefon cu un domn” (OTV, 1.IX);

– „Aș vrea să vorbim **pe** cazuri concrete” (TVR Cultural, 2.IX);

– „Guvernul a decis să aloce 15 milioane (!) lei **pe** un program de asistență a consumatorilor de droguri.” (N24, 19.IX).

Destul de frecvent se înregistrează omiterea prepoziției *de* după numeralele compuse, în special în scris (vezi și exemplul imediat anterior):

– „La **20 minute** după decolare” (OTV, 10.IX);

– „A urcat la **99 dolari** barilul” (OTV, 18.IX).

Sporadic, prepoziția *de* este omisă în alte contexte:

– „Chiar dacă prețul călătoriei este de nu **mai puțin 8 500** de euro” (TVR 2, 1.IX).

Frecventă este și omiterea prepoziției după conjuncția coordonatoare *și*. Omiterea nu este tolerabilă dacă *și* este precedat de conjuncția adversativă *dar*:

– „În câteva minute, ne întâlnim la InfoPro cu Rihanna, **dar și Jesse McCartney**” (Radio InfoPro, 6.IX).

Foarte frecventă este, în continuare, inserarea conjuncției *și* după prepoziția calității *ca*:

– „Cum s-a schimbat viața ta **ca și** locuitor al Americii?” (Antena 3, 11.IX);

– „**Ca și** garanție, cât oferă showroomul?” (B1 TV, 7.IX);

– „Românii cum sunt considerați **ca și**...” (B1 TV, 15.IX);

– „Noi ne îndreptăm **ca și** omenire...” (Europa FM, 12.IX);

– „**Ca și** politician, zic” (Europa FM, 15.IX);

– „Tu erai de acord să faci masterul în Franța, **ca și** soț?” (OTV, 5.IX);

– „Noi îl percepem **ca și** alibi” (OTV, 5.IX);

– „Ambasada în sine cum ar arăta **ca și** proiect” (OTV, 12.IX);

– „**Ca și** pieton îți este la fel de dificil, ca să nu mai vorbim **ca și** vatman sau **ca și**...” (Realitatea TV, 8.IX);

– „Ceea ce ați dat **ca și** temă la începutul acestei emisiuni” (Realitatea TV, 9.IX);

– „Ce înseamnă ea **ca și** descriere” (Realitatea TV, 19.IX);

– „nivelul la care te afli **ca și** pregătire” (N24, 6.IX).

4. Greșeli de utilizare a conjuncțiilor

Frecvent înregistrată a fost utilizarea fără element intercalat a conjuncției compuse *ca să* pentru a introduce o completivă sau o subiectivă. *Ca să* se poate folosi doar pentru a introduce o propoziție circumstanțială de scop sau dacă între *ca* și *să* sunt intercalate diverse elemente. Enunțurile de mai jos sunt greșite:

– „Ceea ce este posibil **ca să** vedem în zilele următoare” (Antena 3, 2.IX);

– „El speră **ca să** primească Premiul Nobel” (OTV, 10.IX);

– „A doua zi trebuia **ca să** plece” (OTV, 21.IX);

– „Nu-mi voi permite **ca să** premiez pe altcineva” (Național TV, 9.IX);

– „Tot ce trebuie să faceți este **ca să** descoperiți dumneavoastră cuvântul” (Național TV, 9.IX);

– „Ce vrei tu **ca să** te faci când o să te faci mare?” (Radio Guerrilla, 15.IX).

Alte greșeli de utilizare a conjuncțiilor implică perechile corelative *fie.. fie* sau *atât... cât și*, unul dintre elementele perechii corelative fiind înlocuit sau modificat:

– „Fie pentru vindecarea cancerului **sau** pentru bolnavii de SIDA” (Antena 3, 9.IX);

– „Secretarul general al Organizației de Tineret (!) al PDL va rămâne **fie** în echipa acesteia **sau** va fi stagiar al altui europarlamentar” (Antena 1, 5.IX);

– „ar trebui să ne ferim de locurile [...], **fie** că vorbim de cluburi, baruri **sau** concerte în aer liber” (Pro TV, 4.IX);

– „**Atât** Gabriel Tamaș, **și** Julio...” (Național TV, 9.IX).

Sporadic, s-a înregistrat și utilizarea conjuncției *că* în locul conjuncției *ca*, pentru a introduce o subordonată cu verbul la modul conjunctiv:

– „suporterii au promis **că** pe viitor să înștiințeze jandarmeria” (Prima TV, 5.IX).

Alte greșeli de utilizare a conectorilor interpropoziționali privesc utilizarea superfluă a substantivului *faptul*, înaintea (și în locul utilizării doar a) conjuncției *că*:

– „Așa se face **faptul** că astăzi, când a fost reluat procesul...” (Antena 3, 9.IX);

5. Greșeli de utilizare a adverbului

Frecventă este, în continuare, avansarea adverbului *mai*, care trece înaintea pronumelor personale neaccentuate și a auxiliarelor (un fenomen regional, destul de răspândit în limbajul colocvial din zona Bucureștiului):

– „**Mai** te consulți cu intelectualul Pleșu” (Antena 3, 8.IX);

– „Citesc mesajele Elodiei, cursiv, fără să **mai** mă întrerup” (OTV, 2.IX);

– „**Mai** ne spuneți și nouă amănunte” (OTV, 9.IX);

– „**Mai** își face și planul de amenzi” (OTV, 12.IX);

– „**Mai** a rămas din sufletul românului iubitor de fotbal” (B1 TV, 8.IX).

Destul de frecventă este și utilizarea adverbului *decât* cu verbul la forma afirmativă:

– „Anul acesta **au fost decât** trei pavilioane” (B1 TV, 21.IX);

– „**Coborâți decât** cele două litere” (Național TV, 9.IX).

Tot o greșeală de utilizare a verbului la forma afirmativă în locul celei negative este cea cu adverbul *nici* din enunțul de mai jos:

– „Bineînțeles că dulapul **a rămas nici** el un dulap standard” (B1 TV, 14.IX).

Accidental, *decât* este utilizat în locul prepoziției *de*, prin amalgamarea unor structuri parțial sinonime (*diferit de, altfel decât, mai... decât*):

– „Abordările privind planul de pace Medvedev – Sarkozy vor fi și ele diferite **decât** cele din urmă cu o lună” (TVR 1, 8.IX).

6. Greșeli de topică

Alte greșeli de topică decât cele cu avansarea adverbului *mai* se înregistrează destul de rar:

– „O ipoteză apărută **nou** în presă” (Național TV, 22.IX);

– „Care vor fi **cele mai afectate zone de căldură**, ne spune acum Sergiu Voicu” (Realitatea TV, 7.IX).

7. Nemarcarea relațiilor sintactice dintre cuvinte

Sunt frecvente, în continuare, formulările telegrafice din titluri și subtitluri, în care substantivele sunt la nominativ, iar prepozițiile sunt omise, relațiile dintre cuvinte nefiind marcate. Aceste formulări sunt impuse de stilul telegrafic al (sub)titlurilor și chiar de lipsa

spațiului pe ecran (prezența desinențelor ar putea mări corpul cuvântului, iar prepozițiile ar lungi titlul), dar sunt nefirești pentru limba română:

- „Ion Matei, **pasager microbuz**” (TVR 1, 1.IX);
- „Sulfina Barbu, **președinte Organizația** de femei PD-L” (TVR 1, 1.IX);
- „numarul locuintelor **finalizate semestrul I**” (OTV, 1.IX) – în plus, textul era scris fără diacritice;
- „**proprietar mașină**” (Național TV, 1.IX);
- „**Președinte Asociație Proprietari**” (Național TV, 18.IX);
- „**primar comuna Jucu**” (Pro TV, 7.IX);
- „**autor manual**” (TVR 2, 5.IX);
- „imagini **preluate Antena 1**” (Realitatea TV, 7.IX);
- „**candidat alegeri** prezidențiale **SUA**” (Prima TV, 1.IX);
- „**medic șef sanatoriu** Bulci” (Prima TV, 2.IX);
- „**imagini cameră** de supraveghere” (Prima TV, 4.IX);
- „Carmen Brad – **șef secție** Artă Orientală și Europeană” (TVR Cultural, 15.IX);
- „**coordonator proiect**” (N24, 21.IX);
- „**lider grup PC Senat**” (N24, 2.IX);
- „Maria, **proprietar bucătărie**” (N24, 10.IX);
- „Dan Apostol, expert **Comisia Humboldt, Uniunea Europeană**” (N24, în vorbire, 13.IX).

8. Anacolutul

Anacoliturile sunt frecvente mai ales în talk-show-uri, când textul nu este scris pe prompter. Deoarece vorbitorul trebuie să vorbească liber, apar numeroase discontinuități sintactice (anacolaturi). Frazele încep cu un anumit tipar de construcție, apoi acesta este abandonat și fraza continuă cu un alt tipar de construcție sau cu altă idee. Discontinuitatea sintactică poate afecta doar o categorie gramaticală (cazul, numărul, persoana) sau întreaga structură a enunțului:

- „**O familie** de patru membri **le-au venit** o mie de lei pe lună” (B1 TV, 18.IX);
  - „Ceea ce-**ți** doresc și **dumneavoastră**” (B1 TV, 19.IX);
  - „**O femeie**, martor vital în această anchetă, **îi** este frică” (OTV, 5.IX);
  - „La fel cum vă premiez pe dumneavoastră, la fel vreau să **vă** premiez și **alte persoane**” (Național TV, 9.IX);
  - „**Alte jucării** nu poți să te joci **cu ele**” (Radio România Actualități, 19.IX);
  - „**Dumneavoastră** de când v-a prins pasiunea asta?” (OTV, 12.IX);
- Multe anacolaturi implică folosirea pronumelui relativ *care* ca un simplu element de legătură, fără funcție sintactică în propoziție:
- „Și vom ajunge la această scenă, **care** eu am fost acolo, și veți vedea...” (Antena 3, 15.IX);
  - „O persoană **care** rar mi-a fost întâlnit să dau în viața mea” (Antena 3, 16.IX);
  - „Un oraș frumos, un oraș cunoscut, **care** vreau să aud de la dumneavoastră **acest oraș**” (Național TV, 9.IX);
  - „Într-o probă **care** și în întrecerea masculină cel mai bun rezultat a fost obținut de...” (TVR 2, 13.IX);
  - „Seamănă puțin cu campania aceea **care** Poliția cere cetățenilor să nu mai bage...” (Radio România Actualități, 2.IX).

Alte anacolaturi apar prin suprapunerea mai multor tipuri de structuri (acestea au fost indicate după fiecare enunț):

- „Finlandezul este gata să o facă, **cu condiția în care** va pierde” (TVR 1, 5.IX) – **cu condiția să + în cazul în care**;

– „Răspunsul este **cât** se poate de simplu, **pe atât** de costisitor” (Antena 3, 9.IX) – *Răspunsul este cât se poate de simplu. + Răspunsul este pe cât se poate de simplu, pe atât de costisitor;*

– „Dar pentru dumneavoastră nu **reprezintă mult mai mare** interesul oamenilor decât interesul actelor” (Realitatea TV, 2.IX) – *reprezintă mult mai mult + este mult mai mare;*

– „Lucrările **se îndreaptă pe un drum** bun, **către o direcție** bună.” (Realitatea TV, 4.IX) – *sunt pe un drum bun + se îndreaptă într-o direcție;*

– „Banii sunt destinați unor proiecte de infrastructură **precum și** autostrada București – Brașov” (Radio România Actualități, 19.IX) – *precum + cum este și;*

– „**nu mă pot opri decât să închei** cu cuvintele...” (N24, 13.IX) – *nu mă pot opri să nu închei + nu pot decât să închei.*

9. Regimul verbelor și al adjectivelor

Grupăm aici câteva exemple care implică regimul verbelor: (a) verbul este folosit tranzitiv, deși ar trebui să fie intransitiv; (b) este folosit fără prepoziția sa regim, subordonatul fiind atașat direct; (c) e folosit la participiu, deși regimul verbului nu permite acest lucru:

(a) „Fel de fel de hârtii **pe care le aveți nevoie**” (OTV, 16.IX);

(b) „**Îmi pare foarte, foarte rău ce i s-a întâmplat** Simonei” (OTV, 13.IX);

(c) „Accidente rutiere **avute loc** anul acesta” (Radio România Actualități, 9.IX).

Accidental, și determinantul adjectivului este utilizat greșit, la dativ în loc de acuzativ cu prepoziție (trebuie menționat că aceste enunțuri au același editor):

– „Vreme caldă, **plăcută plimbărilor** în aer liber” (Național TV, 9.IX; N24, 1.IX; N24, 9.IX);

– „O noapte liniștită, cu un cer senin, și **plăcută hoinărelii**” (N24, 4.IX).

10. Dublarea complementului direct

Greșelile înregistrate constau în extinderea dublării complementului direct și a construcției cu *pe* în contexte în care acestea nu sunt recomandate (ca în primul exemplu de mai jos), fie în repetarea pronumelui personal neaccentuat:

– „O să vă treziți cu niște bani, deși erați convinși că acea persoană care vă era datoare o să-**i** facă uitați **pe acești bani**.” (Radio InfoPro, 18.IX);

– „Vă gândiți cine ar putea-**o s-o** rezolve” (OTV, 13.IX);

– „Această variantă de a **o lua-o** în calcul” (Antena 3, 15.IX).

11. Articularea

Greșelile privind articularea nu sunt foarte frecvente. În afara unor scăpări accidentale de pe banda scrisă din josul ecranului (crawl) sau din titluri, constând în utilizarea formei nearticulate în locul celei articulate (a se vedea mai sus, secțiunea 1.2.b), foarte rar s-au înregistrat greșeli. În enunțul de mai jos, articolul ar fi trebuit să fie atașat adjectivului, deoarece acesta este antepus substantivului determinat:

– „foarte multe **milioanele** de euro” (OTV, 12.IX) – corect: *foarte multele milioane.*

Gruparea *din punct de vedere* este folosită des invariabil, atunci când este urmată de un substantiv în genitiv – și când, potrivit normei, substantivul *punct* ar trebui să primească articolul hotărât: *din punctul de vedere al...*; această fixare indică faptul că secvența tinde să devină dintr-o combinație liberă o locuțiune:

– „creștem **din punct de vedere al** stabilității” (Național TV, 2.IX; N24, 2.IX);

– „**din punct de vedere al** valorilor termice” (Național TV, 2.IX; N24, 4.IX);

– „**Din punct de vedere al** traficului” (Antena 3, 8.IX);

– „**Din punct de vedere al** evenimentelor” (Antena 3, 8.IX);

– „**Din punct de vedere al** dezvoltărilor de presă” (Antena 3, 15.IX);

- „Din punct de vedere sexual, **din punct de vedere al familiei**” (Antena 3, 22.IX);
- „**Din punct de vedere al** procentajului” (Național TV, 4.IX);
- „nu numai **din punct de vedere al** mediului” (Radio Antena Satelor, 12.IX);
- „**din punct de vedere al** producției” (Radio Antena Satelor, 17.IX);
- „**din punct de vedere al** instabilității” (Pro TV, 12.IX);
- „Șoseaua Nordului pare o zonă inaccesibilă și **din punct de vedere al** prețului, și al...” (B1 TV, 7.IX);
- „Este bună **din punct de vedere al** părinților” (Radio România Actualități, 3.IX);
- „Respectarea legii **din punct de vedere al** confidențialității” (Radio România Actualități, 3.IX);
- „Cu răspunsul **din punct de vedere al** profesionistului” (OTV, 1.IX);
- „**Din punct de vedere al** influenței mediaticе” (OTV, 5.IX).

IV. Greșeli de lexic și de semantică

1. Pleonasmul

Greșeala cea mai frecventă la nivel semantic este și de data aceasta pleonasmul. S-au înregistrat foarte multe pleonasmе clasice, explicate și condamnate de multe ori, fără efect însă, dar și unele mai „novatoare”. Dintre cele mai cunoscute, menționăm: „Toate literele astea le **coborâți jos**, aici” (Național TV, 9.IX); „Când a **urcat sus** și a fost prezentat biroului” (OTV, 12.IX); „**revenim din nou**” (Radio Antena Satelor, 19.IX); „Dvs. **v-ați adus aportul**” (Radio Antena Satelor, 9.IX); „Îl lasă acolo și **se întoarce înapoi**” (OTV, 12.IX); „Prețurile au luat-o în jos și tendința **continuă să rămână așa**” (Realitatea TV, 18.IX); „Dacă experimentul va avea succes, moneda va fi **menținută în continuare**” (Pro TV, 11.IX); „**Rămânem mai departe** cu grupul «Doruri muscelene»” (Radio Antena Satelor, 4.IX); „Spectacolul a **aniversat 25 de ani** de la prima emisiune *Tezaur folcloric*” (TVR 1, 8.IX); „**aniversarea a 150 de ani** de la apariția Fecioarei (!) Mariei” (N24, 12.IX); „convinși că nu mai pot **conviețui împreună**” (Pro TV, 22.IX); „**Prețul** unui litru de benzină Premium **costă 3,93 lei**” (Antena 3, 9.IX). În toate exemplele notate unul dintre termenii scriși cu aldine repetă o parte din conținutul semantic al celuilalt, de aceea prezența lor în același context nu este admisă.

Un exemplu de pleonasm mai greu sesizabil apare în formularea „cât privește **devizul de plată**” (Prima TV, 4.IX). Corect ar fi fost: *cât privește devizul*, pentru că *deviz* are sensul de „evaluare anticipată și amănunțită a cheltuielilor necesare pentru executarea unei lucrări proiectate”.

Indiferent dacă sunt mai frecvente sau mai rare, pleonasmеle au drept cauză, pe lângă posibila neștiință a vorbitorului și/sau automatismul în preluarea unor construcții, nevoia de a spune clar și convingător un lucru sau de a accentua o idee: „Dumneavoastră cum justificați **fapta făcută?**” (OTV, 12.IX); „Medicii trebuie să ajungă la un **acord comun**” (Antena 3, 11.IX); „salvamontiştii **montani**” (N24, 18.IX); „Au incendiat mai multe **pubele de gunoi**” (Național TV, 9.IX); „În **pauză temporară** de lucru, minerii și-au sărbătorit ziua la Roșia Montana” (Antena 1, 1.IX); „astfel că minima **nu va depăși mai mult de 8 grade Celsius**” (N24, 2.IX); „Nu trebuie să fiți **foarte experți**” (Național TV, 9.IX). Toate aceste exemple ar fi fost corecte dacă s-ar fi redus un termen (al doilea, de obicei, sau primul în cazul combinației *foarte experți*).

În câteva situații, pleonasmul a apărut într-un context mai larg, termenul (chiar cu aceeași formă) ce repetă informația semantică a unuia anterior exprimat aflându-se nu în imediata vecinătate, ci la distanță de primul, ca în exemplele: „El riscă să rămână **în spatele gratiilor** până la 15 ani de **închisoare**” (Național TV, 10.IX) – corect: *El riscă să rămână în spatele gratiilor până la 15 ani*; „**Primii** patru ascultători care vor suna **primii**” (Radio

Antena Satelor, 21.IX) – corect: *Primii patru ascultători care vor suna* sau *Cei patru ascultători care vor suna primii*.

Deși s-a mai atras atenția asupra pleonasmului *pentru ca să*, acesta continuă să apară. Cauza apariției grupării *pentru ca să* se explică, desigur, prin aceea că instrumentele gramaticale au un semantism mai puțin evident. În exemplul „o să cântăm **pentru ca să** ne meargă bine toată săptămâna” (Pro TV, 22.IX), și prepoziția *pentru*, și conjuncția compusă *ca să* indică scopul.

În toate cazurile indicate, cunoașterea sensurilor cuvintelor și folosirea lor conștientă ar fi eliminat asocierile de termeni ale căror înțelesuri se suprapun.

2. Contradicția în ceea ce se adaugă

Faptul că nu se conștientizează sensul unui cuvânt poate avea ca rezultat și o construcție precum „[anul școlar] este împărțit în **trei semestre**” (Național TV, 15.IX) – corect: *[anul școlar] este împărțit în semestre*. Gruparea *trei semestre* exprimă o contradicție, o incompatibilitate logico-semantică – un an nu poate avea trei semestre, fiindcă *un semestru* înseamnă jumătate din anul școlar, nu o treime. (Nu trebuie să spunem nici *două semestre*, adică *două jumătăți*, pentru că această construcție este pleonastică.)

Tot o contradicție conțin și enunțurile: „Nu **prea** îl înghițea **deloc**, (!) datorită evenimentelor petrecute în ultima vreme” (OTV, 15.IX) – corect: *Nu prea îl înghițea/Nu îl înghițea deloc, din cauza evenimentelor petrecute în ultima vreme*; „Nu este pentru prima dată când Noel este agresat pe scenă. În 1994,..., **un fan** a trecut de cordonul de securitate și **i-a dat un pumn** în față” (N24, 9.IX) – corect: *Nu este pentru prima dată când Noel este agresat pe scenă. În 1994,..., o persoană a trecut de cordonul de securitate și i-a dat un pumn în față* (prin definiție, *fanul* este un admirator al unei vedete, calitate care, în mod normal, intră în contradicție cu manifestarea de a lovi acea vedetă).

Inadecvat construit din punct de vedere semantic este și enunțul următor: „Nici mâine nu se schimbă situația, vremea **se păstrează exact** [lecsact] **la fel** ca astăzi, **cu diferența că** va fi **puțin mai calduț**” (N24, 2.IX) – corect: *Nici mâine nu se schimbă prea mult situația, vremea este asemănătoare cu cea de astăzi, cu diferența că va fi mai calduț*. Această frază conține un pleonasm accentuat prin adverbul *exact* (*se păstrează exact la fel*) și o contradicție (*se păstrează exact la fel, cu diferența că*); pleonastică poate fi considerată și construcția *puțin mai calduț*, unde se acumulează două mărci ale grădării cu aceeași valoare (*puțin mai cald* este echivalent din punct de vedere informațional cu *mai calduț*).

3. Folosirea greșită sau „inutilă” a unui cuvânt în locul altuia

3.1. Necunoașterea formei cuvintelor

O serie de greșeli au apărut din cauză că nu se cunoaște forma corectă a cuvintelor neologice: „**Transcede** lumea cuvintelor” (TVR Cultural, 12.IX) – corect: *transcende* (< lat. *transcendere*, fr. *transcender*); „**Axfisiați** în borhot” (Prima TV, 5.IX) – corect: *asfixiați*; „**Dorind să transverseze** strada, maestrul” (B1 TV, 2.IX) – corect: *să traverseze* (*a traversa* < fr. *traverser*); „**Încă nu s-au făcut toate exproprierile**” (Radio Guerrilla, 15.IX) – corect: *expropriile*.

Unele greșeli apar ca efect al oscilării între o formă adaptată la sistemul limbii române și o alta din limba de origine, ca în exemplele contrastante: „instituirea unui **embargou**” (TVR 1, 1.IX) – unde forma corectă este *embargo*, adaptarea nefiind acceptată de norme – versus „Spectacole în ritm de **tango**” (TVR Cultural, 15.IX) – în care corect ar fi fost *tangu*, pentru că adaptarea fonetică și morfologică este impusă ca normă literară.

Necunoașterea modului de formare în limba română a unor cuvinte derivate a dus la apariția greșelilor din următoarele formulări: „Pe site-ul oficial al **preșidenției**” (Antena 3, 1.IX); „Care a candidat vreodată la **președenție**” (Național TV, 3.IX); „**președenția**

ucraineană” (N24, 4.IX); „Pentru **vicepreședinția** Senatului” (Antena 3, 2.IX). *Președinție* este format de la *președinte + ie*, iar compusul *vicepreședinție* din *vice + președinte + ie*). O greșală explicabilă în mod similar apare în exemplele: „Actualul președinte **ucrainian**” (Antena 3, 9.IX) – corect: *ucrainean*; „în bătălia cu **ucrainienii**”; „care susțin că **ucrainienilor** li se cuvin cam toate resursele” (Radio InfoPro, 6.IX); „Partea **ucrainiană**” (B1 TV, 2.IX). Dicționarele dau ca singură formă corectă substantivul și adjectivul *ucrainean*, format de la *Ucraina + suf. -ean*.

3.2. Cuvinte neadecvate (de cele mai multe ori, mai „nobile”)

Verbul *a se întâmpla* apare în loc de *a avea loc*, *a se desfășura*: „ne oprim pentru că **se întâmplă** acum un exercițiu al Jandarmeriei în parcul Herăstrău” (Realitatea TV, 4.IX) – corect: *are loc/se desfășoară*; „Este, cum vă spuneam, o înmormântare destul de simplă. **Se întâmplă** chiar aici, la Gruiu, în cimitirul satului” (Pro TV, 17.IX) – corect: *are loc*. Verbul *a se întâmpla* nu este potrivit în contextele date. Acest verb se referă la fapte, evenimente considerate punctual, nu în desfășurare. O altă explicație posibilă a extinderii acestei utilizări este calcul semantic după engleză.

Și verbul *a debuta* („a începe o carieră, a-și face debutul pe scenă; a publica o carte etc.”) este simțit mai „nobil” decât hiperonimul său (*a începe*): „Ramadanul... **debutează** astăzi în Arabia Saudită...” (N24, 1.IX); „Discuțiile **vor debuta** însă abia de marțea viitoare” (N24, 10.IX); „Ziua de mâine **debutează** la fel de hotărâtă” (N24, 4.IX).

Franțuzismul *a tușa* („a emoționa; a verifica netezimea suprafețelor metalice”, conform DEX) îl înlocuiește pe *a atinge* în enunțul: „Vreau neapărat, până la pauza publicitară, **să tușăm**, dacă putem, problema medicinei școlare” (N24, 21.IX).

Din dorința de exprimare mai elevată se produc multe greșeli. Un exemplu apare în: „Presa a exagerat **capabilitățile** noastre” (TVR 2, 15.IX) – corect: *capacitățile*. Greșeala din acest context se explică prin calcul făcut după engl. *capability*.

Și în monitorizările din această lună se întâlnește frecvent cuvântul *locație* în loc de *loc*, *imobil*, *destinație* etc.: „în aceste **locații**, și reducerile sunt semnificative” [despre destinațiile turistice] (Prima TV, 2.IX); „următoarele **locații** unde Madonna va cânta vor fi Paris, ..., Atena...” (Prima TV, 12.IX); „victimele au fost împușcate **în locații** diferite” (N24, 4.IX).

Un cuvânt „nobil” care ne-a atras atenția prin „aspectul” său a fost *aspectat*: „Spațiu de un verde bine **aspectat**” (B1 TV, 21.IX) – corect: *Spațiu de un verde frumos*. Adjectivul *aspectat* nu este inclus în dicționarele esențiale ale limbii române. *Dicționarul de neologisme* menționează doar verbul *a aspecta*, cu sensul (rar, despre edificii, planete) *a fi orientate într-o altă direcție*.

3.3. Utilizarea englezismelor

Folosirea excesivă a englezismelor s-a remarcat și de data aceasta: „Ca niciodată, am angajat și **hostese**” (B1 TV, 14.IX) – indicat: *gazde/prezentatoare*; „M-am oprit la această bucatărie, deoarece este **huge**” (B1 TV, 14.IX) – indicat: *imensă*; „În decorul modern al acestei bucătării perfect **upgrade**” (B1 TV, 14.IX) – indicat: *perfect îmbunătățite/modernizate*; „Hai să vorbim de grădină, pentru că este **clue-ul** acestei proprietăți” (B1 TV, 21.IX) – indicat: *punctul forte*; „Este imaculată, **are un touch irezistibil**” (B1 TV, 21.IX) – indicat: *este irezistibilă la atingere*; „Deci înseamnă **track-ul** 6 de pe CD-ul 2” (Radio România Cultural, 12.IX) – indicat: *melodia*; „la scurt timp a venit și **[repleiul]** din partea ministerelor **...reply-ul...**” (Realitatea TV, 21.IX); indicat: *replica*; „Prințesa care face **face painting** copiilor” (TVR Cultural, 20.IX) – indicat: *care îi pictează pe copii pe față*; „Au fost niște **provideri** de aparatură medicală ultramodernă” (B1 TV, 6.IX) – indicat: *furnizori*.

Atragem din nou atenția că se recomandă evitarea anglicismelor în limbajul standard atunci când acestea au echivalent în limba română.

3.4. Greșelile de neadecvare contextuală fără intenție, accidentală; lipsa de inspirație, diverse confuzii sau atracții semantice

În această categorie intră greșeli precum cele din exemplele:

– „Cutia de **viteză** automată” (Antena 3, 8.IX); – corect: *cutia de viteze automată*. *Cutia de viteze* este o structură fixă, deci substantivul *viteză* nu poate fi pus la singular.

– „în care existau semnale de **alarme**” (Antena 3, 11.IX) – corect: *semnale de alarmă*. *Semnal de alarmă* este o structură fixă, deci nu este permisă variația morfologică a componentelor.

„Stâlciri” sau îmbinări nereușite de cuvinte au apărut și în enunțurile:

– „Pentru ca artista **să se dea în petec**” (Național TV, 4.IX) – corect: *să-și dea în petic*.

– „în Maramureș, aceștia [norii] stau la pândă, dar fără rost, **pierzând orice răsufu**.” (N24, 9.IX) – eventual: *pierzându-și orice suflu*.

– „**Dintre** rândurile concurenților sau **dintre** rândurile...” (OTV, 12.IX) – corect: *Din rândurile concurenților sau din rândurile...* Expresia *din rândurile* este fixă, iar prepoziția nu poate fi înlocuită.

– „Dar câte nu sunt **încălcate** în România **în picioare**” (OTV, 12.IX) – corect: *Dar câte nu sunt călcate în România în picioare*. Expresia *a călca în picioare* are formă fixă, verbul neputând fi înlocuit.

– „Partidele **vroiau** să ia fiecare **pe spuza lor** cele întâmplare” (OTV, 18.IX). Enunțul este foarte alambicat construit. Ideea acestuia este, probabil, că partidele au vrut să profite de cele întâmplare (revendicându-și ceea ce era pozitiv, câștigând ca imagine etc.), deci, foarte posibil, au vrut să *tragă spuza pe turta lor*.

Adesea, greșelile au rezultat în urma unor **contaminări** (suprapuneri mentale de cuvinte sau de construcții), ca în exemplele:

– „Au **atras** un semnal de alarmă” (Antena 3, 2.IX) – corect: *Au tras un semnal de alarmă/Au atras atenția*.

– „La această oră se circulă destul de **aglomerat**” (Antena 3, 8.IX) – corect: *La această oră se circulă destul de greu/este destul de aglomerat*.

– „Și dacă **vor da** în curând **o decizie** în acest caz” (Antena 3, 9.IX) – corect: *Și dacă vor lua în curând o decizie în acest caz/Și dacă vor da în curând un verdict în acest caz*.

– „...de ce credeți că am reușit **să fim puși deoparte** de traumele economiei mondiale” (N24, 20.IX) – corect: *...de ce credeți că am reușit să fim feriți de/puși la adăpost de traumele economiei mondiale (a fi la adăpost/ferit de + a pune deoparte)*.

– „o să avem alesul mai aproape de noi... ca să-l putem **trage de răspundere** dacă nu are grijă de noi” (N24, 18.IX) – corect: *o să avem alesul mai aproape de noi... ca să-l putem trage de mâneca/la răspundere dacă nu are grijă de noi*.

În enunțul „Acele casete video care **circulau ca pâinea caldă** înainte de ’89” (Antena 3, 9.IX) a apărut o structură hibridă rezultată din suprapunerea construcțiilor: *a se vinde ca pâinea caldă* și *a circula (ca...)*. Ar fi fost corect: *Acele casete video care circulau foarte mult înainte de ’89*. De asemenea, în: „Antrenorul Ovidiu Hațegan **a fost luat la țintă** de rapidiști pentru că nu l-a eliminat și pe Dan Alexa” (Antena 1, 1.IX), s-au suprapus două construcții – *a lua la ochi pe cineva* și *a deveni ținta cuiva*. Indicat ar fi fost: *Antrenorul Ovidiu Hațegan a fost luat la ochi de rapidiști pentru că nu l-a eliminat și pe Dan Alexa*.

Substituirea unor cuvinte prin altele din aceeași sferă semantică în interiorul unor construcții fixate este sursa altor greșeli la nivel lexical, cum se vede în exemplele: „Nu știi cum **o să mai scoată mâneca** în situația asta” (Europa FM, 12.IX), în loc de *Nu știi cum o să mai scoată cămașa în situația asta*; „Nu ezitați **să vă încercați șansa** și la tragerea Loto 4 din 40!” (TVR 1, 7.IX), în loc de *Nu ezitați să vă încercați norocul și la tragerea Loto 4 din 40!*;

„Aveți de grijă, fraților, că altfel **ne mîncăm singuri căciula!**” (N24, 21.IX) – corect: *Aveți de grijă, fraților, că altfel ne furăm singuri căciula!*.

Expresiile fixate nu permit în general apariția în interiorul lor a unor elemente noi. Astfel, în „a intrat într-un con de umbră și acum **a dat-o** din nou **cu băta-n baltă**” (Radio InfoPro, 1.IX), elementul *o* nu este acceptabil. Expresia corectă este *a da cu băta-n baltă*. Probabil, prezentatorul a suprapus mental locuțiunile *a o da în bară* și *a da cu băta-n baltă*.

3.5. Greșeli constând în substituții lexicale care implică: (a) raporturi logice aberante între cuvinte, propoziții sau (b) alte tipuri de enunțuri ilogice

(a) Raporturi logice aberante

Din nou, prepoziția *datorită* se folosește greșit în contexte negative, iar locuțiunea prepozițională *din cauza*, în contexte pozitive. Corectă este repartiția lor invers, *datorită* în contexte cu sens pozitiv, iar *din cauza*, în cele cu sens negativ: „Situția se va agrava și **datorită** faptului că...” (TVR 2, 1.IX); „**Datorită** unor stângăcii a intrat din ce în ce mai mult în atenția presei” (Antena 3, 5.IX); „**Datorită** căldurii, structurile de rezistență ale celor două turnuri s-au înmuiat” (Național TV, 11.IX); „Andrei Pavel nu face parte din echipa de tenis a țării noastre **datorită** unei accidentări mai vechi” (Radio România Actualități, 19.IX); „**Datorită** impactului puternic dintre autoturisme, cele trei persoane au fost rănite.” (N24, 6.IX); „Să-l scoată din teren pe Mirel Rădoi **datorită** unei accidentări” (OTV, 11.IX); „Voina are totuși întâietate **din cauză că** venirea sa ar fi mai puțin costisitoare” (Național TV, 3.IX); „Voina are totuși întâietate, **din cauza faptului că** venirea sa pe bancă ar fi mai puțin costisitoare.” (N24, 4.IX).

În exemplul următor, substituția lexicală face enunțul ilogic: „Riscă suspendarea, dacă nu definitiv, **chiar și** temporar” (Antena 3, 11.IX) – corect: *Riscă suspendarea, dacă nu definitiv, măcar temporar*.

(b) Alte enunțuri ilogice

Încălcarea regulilor gândirii logice se produce și în formulări precum: „**Nu a participat** și nici măcar **nu a condus** acea campanie electorală” (Antena 3, 18.IX) – corect: *Nu a condus și nici măcar nu a participat la acea campanie electorală*; „Cinci tineri au ajuns în stare critică la spital, iar alți trei sunt anchetați de polițiști, **în urma unui botez dat** aseară **de 200 de romi**” (Radio InfoPro, 1.IX) – corect: *Aseară, de la un botez la care au participat 200 de romi, cinci tineri au ajuns în stare critică la spital, iar alți trei sunt anchetați de polițiști*; „După cursa de Formula 1 **pe apa de pe lacul** Siutghiol” (Radio InfoPro, 1.IX) – corect: *După cursa de Formula 1 pe apa lacului/pe lacul Siutghiol*. Uneori, sensul celor afirmate se lasă mai greu ghicit; unele enunțuri sunt inconsistente, prolixе în mod inutil: „După o vară în care precipitațiile abundente s-au încrucișat **cu cele caniculare**” (N24, *Meteo*, 1.IX) – probabil: *zilele caniculare*; „Ziua de mâine debutează la fel de hotărâtă, ne vom trezi cu ceva nori, dar și cu razele de soare, bine-venite pentru a începe **o zi perfectă de muncă sau de vacanță, în funcție de cum aveți dumneavoastră timp**” (N24, *Meteo*, 4.IX); „și vântul, puțin mai jucăuș, contribuie la **formarea covorului de petale**” (N24, *Meteo*, 2.IX); „Până atunci, **vă invit** la drumeții și, de ce nu, **la vreme de invidiat!**” (N24, 1.IX) – corect: *Până atunci, vă invit la drumeții și să vă bucurați de vremea de invidiat!*.

3.6. Greșeli cauzate de confuzia între cuvinte asemănătoare ca formă sau înrudite semantic

Din această categorie s-au înregistrat mai multe greșeli, dintre care menționăm: „**Investirea** președintelui” (TVR 2, 9.IX) – corect: *investirea*; „operă **literală**” (N24, 20.IX) – corect: *literară*; „A luat acel dezinfectant într-un **incipient** mult mai mare” (Antena 3, 9.IX) – corect: *recipient*; „Americani au devenit mult mai **susceptibili**, mult mai atenți” (Antena 3, 11.IX) – corect: *suspicioși*; „**Ori** acest acord dat de Sfântul Sinod de la București nu există încă” (Antena 1, 7.IX); „Ucrainenii spun că această insulă este locuibilă. **Ori**, tot ei spun, la un moment dat....” (N24, 15.IX) – corect: *or*; „Ăsta-i **viol** de domiciliu” (Prima TV, 15.IX) –

corect: *violare*; „Există patru **tipologii** de bărbați” (Radio România Actualități, 19.IX) – corect: *tipuri*.

O nouă greșeală la nivel lexical s-a înregistrat cu ocazia celebrului experiment de la Geneva: „Un nou Big **Ben**” (TVR 1, 7.IX) – corect: *Un nou Big **Bang***. Greșeala a apărut ca urmare a confuziei paronimice între cuvântul *bang* [pronunțat *beng*] din *Big Bang* (= „marea explozie (ipotetică) ce a inițiat expansiunea universului observabil”) și cuvântul *ben* [pronunțat *ben*] din *Big Ben* (= celebrul turn cu ceas din Londra).